

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Kako je z vzhodnim paktom

Bliznj zasedanje Društva narodov je
oni termin, do katerega se mora Poljska
odločiti, kako stališče bo zavzela
nasproti vzhodnemu paktu. Dosedanji
koraki varšavske vlade sicer ne dopu-
ščajo mnogo dvoma o pravcu nove poljske
zunanje politike, vendar se v Pari-
zu še vedno nadejajo, da bosta maršal
Pilsudski in polkovnik Beck morda le
še spremenila svojo sedanjo koncepcijo
in prenehala s sabotažo velikega mirov-
nega dela v vzhodni Evropi. Rok, ki ga
je Quai d'Orsay stavil Varšavi, potoče
že v prvih desetih dnevih prihodnjega
meseca, — svet DN se sestane 6., skup-
ščina pa 10. septembra, — vendar je še
zelo malo nade, da bi Varšava v zad-
njem trenutku zavila na pot stare, pri-
znano uspešne in za Poljsko edino
ugodne zunanje politike.

Po zaključku poljsko-nemškega pakta
so si na Poljskem močno prizadevali,
kako bi tudi javno manifestirali svoje
zblizanje s starim neprijateljem in so
kot prvi znak nove orientacije dopustili
nespametni in neopraceni napad na
Českoslovaško zaradi par desetisočev
tešinskih Poljakov, ki so kot narodna
manjšina v vsakem oziru tako izvrstno
preskrbljeni, kakor bi bilo želeli v in-
teresu človečanstva in omike vsaki na-
rodni manjšini. Neznatnost razloga go-
voriti dovolj jasno, da je Varšava z na-
padom na Českoslovaško hotela dati
čutili, da je poljska politika krenila na
nova pota. Za tem napadom so prišla
še javna bratimljenja Poljakov z Ma-
džari.

Vendar pa je polkovnik Beck pri iz-
javljanju novega poljskega političnega
načrta naletel na velike ovire, ki so
znatno ohladile njegov prvotni optimi-
zem. Baltske republike so občutile, da
je v ozadju nove politike Rosenbergov
vsenemški načrt, ki streže po življenju
trem svobodnim državam, zato so se
odvrgle od Varšave in pristale na
vzhodni pakt. Pod vtisom te nezaupni-
ce je svet sodil, da Poljski ne bo pre-
ostalo drugega, nego da se pridruži
vzhodnemu paktu in iz Pariza so pol-
kovniku Becku že izdatno ugledali mož-
nost za izpremembo zunanje političnega
kurza.

Varšava pa je vztrajala na svojem
dosedanjem konceptu, boječ se med
drugim, da bi s pristopom Rusije v
DN bile za daljšo dobo pokopane poljske
zahteve po stalnem sedežu v Ženevi
in po priznanju Poljske za velesilo. Za
kar se Poljska bori, to bi bilo Rusiji
privrženo samo po sebi in Poljski so z
nejevoljo opazili, da bi v vzhodnem
paktu odločevali Francija in Rusija,
Poljska pa da bi bila z ostalimi pod-
pisnicami pakta le nekaj privesek s
podrejenim pomenom. Zato so raje šli
v negativno opozicijo in se pridružili
nemškemu nazoru, da se na vzhodu ne
da obdržati mir brez Nemčije. Posledi-
ca je bila, da so se v Parizu odločili
skleniti vzhodni pakt z Moskvo, ko Ber-
lin in Varšava početa slišati o general-
ni pogodbi, ki jo za evropski vzhod
predvideva francosko-ruski načrt.

Kakor že rečeno, je brezpogojni pri-
stanek treh baltskih republik občutno
zamajal poljsko stavbo, vendar pa je
nedavna odločitev Finske položaj v to-
liko popravila, da ima sedaj poljsko-
nemški koncept dobrega zaveznika v
Helsinkih. Finci so se izrekli proti
vzhodnemu paktu iz razlogov, ki v bi-
stvu še niso znani, če ni morda edini
vzrok njihova stara mržnja do Rusije.
V ostalem so se poslužili istih sredstev
za afont proti Rusiji, kakor se jih je
Varšava posluževala za napad proti
Českoslovaški. Lapovci so izkopali tezo
panmongolskega bratstva in zahtevajo
zase rusko Karelijo, kjer je, kakor pravi
tamošnje finsko-karelsko prebival-
stvo, zatirano in zapostavljano.

V Helsinkih tudi sanjajo o plemen-
skem sorodstvu z Japonci in nacionali-
stični finski tisk je s tem nehoti izdal,
da je nasprotovanje vzhodnemu paktu
v škodo Rusom in v velikem interesu
Japoncev. To slednje so Poljski vedno
odbijali kot absurd, trdeč, da se samo
zato branijo vzhodnega pakta, da bi
Poljska za primer rusko-nemškega spo-
pada ne postala bojišče za dve ogromni
vojski, za primer francosko-nemške
vojne pa prehodna postojanka za rde-
če čete; v obeh primerih bi bili Poljski
proti svoji volji zamešani v spopad in
bi krvaveli za tuje interese.

Tudi na jugu išče Poljska stike z oni-
mi državami, ki so proti vzhodnemu pak-
tu. Jeseni bosta posetila Varšavo Göm-
bös in Kánya. Vendar ni pričakovati, da
bi Poljski, kojih država je bila osnovana
na mirovni dogovori, mogli dobro orati
z Madžari, ki neprestano zahtevajo re-
vizijo mirovni pogojev. Enako je z Nem-
čijo, ki pa ji Poljski zaupajo, da nima
pretenzij na poljsko ozemlje, ako ji Poljska
da svobodne roke na jugu.

Zadnje dneve pa se vrše v Varšavi in
v Parizu razgovori in v bližnjih dneh
odpotuje na Poljsko odposlanec franco-
ske vlade z obširnimi pooblastili glede
vzhodnega pakta. Predmet razgovorov je
posojilo ene milijarde frankov, s katero
misli Francija zagladiti, kar je zagrešil
Boncour. Ogromno posojilo bo morda

HITLER NA NASLOV FRANCIJE

V nedeljo je kancelar v Koblenzu, tik ob meji Posaarja, govoril ogromnim množicam — Zopet je zatrjeval miroljubnost Nemčije in njeno pripravljenost za sporazum s Francijo

Koblenz, 27. avg. d. Včeraj so priredi-
li narodni socialisti v Koblenzu veliko pro-
pagandno manifestacijo za vrnitev Posaarja
k Nemčiji. Manifestacije se je udeležilo,
kakor zatrjujejo nad 150.000 ljudi iz Po-
saarja, ki so se pripeljali v 127 posebnih
vlakih. Ogromna je bila tudi udeležba iz
Nemčije same, odkoder je prispelo 100 po-
sebnih vlakov in nešteto avtobusov. Skup-
no udeležbo cenijo na 300 do 400 tisoč. Pri-
šel je tudi Hitler, ki so ga množice sprejele
z velikanskim navdušenjem. Mimo Hitlerja
so dopoldne defilirali sportniki, ki so pri-
hitevi v Koblenz v stafetah iz dveh delov
države, da na ta način simbolično še bolj
poudarijo pomen manifestacije.

Popoldne se je vršilo veliko zborovanje,
na katerem je govoril tudi Hitler. Najprej
se je spominjal pokojnega Hindenburga ter
izrekel zahvalo vsega nemškega naroda
inozemstvu, ker je pokazalo svoje sočutje
ob njegovi smrti. Rekel je nato, da je Hin-
denburg na sijajen način pokazal, da v ce-
loti odobrava narodno-socialistična načela.

Obširno je Hitler govoril o zunanji poli-
tiki Nemčije in posebej še o odnosih s
Francijo. Nemčija zahteva za sebe samo
enakopravnost v vsakem pogledu. Gotovi
krogi v inozemstvu skušajo uničiti naša ri-
zadevanja z gospodarskim terorjem, bojkot-
om itd., toda v tem ne bodo uspehi. Če
bomo prišli omejitvi nemško gospodar-
stvo na svojo lastno proizvodnjo, bodo mo-
raji vsi spoznati, da nam ničesar ne more-
jo. Nemški narod ima za seboj tisočletno
zgodovino in svojim nasprotnikom morem
prerokovati, da ima pred seboj še tisoč let.

Glede na dejstvo, da je prebivalstvo v
Posaarju v pretežni večini katoliško, je
Hitler zlasti naglašal, da ščiti narodni so-
cializem v Nemčiji versko čuvstvosvanje in
da sodeluje s cerkvami v borbi proti raz-
redni mržnji, proti brezbožnemu pokre-
tu in proti državljanski vojni. Nato se je
Hitler obrnil na posaarske Nemce ter jim
dejal:

Ko bo nastal čas vašega povratka k Nem-
čiji, ne bomo videli v vas ničesar drugega
kakor samo Nemce. Ponudil vam bomo ro-
ko, da stopite v nemško domovino. Mi no-
čemo videti, kaj je bilo v preteklosti, pač
pa vidimo le 800.000 Nemcev, ki se vračajo
k nam in ki jim odpiramo vrata.

Posaarsko vprašanje je odločilno veliko
sporno vprašanje med Francijo in Nemčijo.
Nikakor ne opuščamo upanja, da bomo
prišli do odkritosrčnega miru, ko bo reše-
no to vprašanje in ko se bo pojavila na
drugi strani pripravljenost presoajati tvari,
kakršne so. Posaarsko vprašanje je edino
teritorialno vprašanje, ki danes Nemčijo še
loči od Francije. Po njegovi rešitvi ne bo
nobene vidnega pametnega vzroka, da bi
si morala dva velika naroda stati še nadalje
neprijateljsko nasproti. Čeprav so še brez-
vestni huijskači, ki se trudijo, da bi obdržali
avo naroda v stalnem neprijateljstvu, sem
vendar prepričan, da bo končno zmagal raz-
zum in da bo plebiscit v januarju prihod-
njega leta prinesel sporazum s Francijo. Po
povratku Posaarja k Nemčiji bo prišla še
večja manifestacija, nego je današnja. Te-
daj bo na tisoče posebnih vlakov privedlo
Nemce iz vseh krajev v posaarsko pokraj-

no, da bomo skupaj proslavili to zedinje-
nje nemškega naroda.

Francoški odgovor: „Dejanja naj govore!“

Pariz, 27. avgusta. AA. Francoški listi po-
svečajo Hitlerjevemu govoru o Posaarju
daljše komentarje. »Intransigeant« poudarja,
da posaarsko vprašanje ni francosko
vprašanje, ker Francija ne zahteva Posaarja.
Po sodbi »Temps« se ne vidi, kako naj bi
Hitlerjeve besede mogle izpremeniti
francosko zadržanje zastran posaarskega
plebiscita. To zadržanje narekuje dva
momenta: spoštovanje določb mirovnih po-
godb in svoboda glasu. Francija nima
nikakih teritorialnih aspiracij. List zaklju-
čuje: »Francija bo tako pred plebiscitom
kakor po njem pripravljena poslušati šele
tedaj, kadar jo bodo potrdila dejanja.« Si-
cer pa je po sodbi lista včerajšnja manifestacija
imela samo namen, da podžge v ka-
toliškem Porenju vnetje hitlerjevcev, ki je
že začela popuščati, kakor je pokazal po-
zicni plebiscit 19. avgusta.

Enako misli tudi dopisnik lista »Pa-
ris — Soir« v Saarbrückenju in Koblenzu,
ki pravi, da je bil Hitlerjev govor precej po-
zitski. Poslušalci so dobili vse, da se mu
posaarski problem zdi naenkrat dosti bolj
zapleten, kakor bi hoteli v splošnem prizna-
ti nemški uradni krogi. Iz več mest Hitler-
jevega govora se je mogel jasno razbrati
nedoločen nemir.

Angleški odmevi

London, 27. avgusta g. Včerajšnje mani-
festacije v Koblenzu v angleških listih ne
presoajo ugodno. Mnogo listov kritizira

Hitlerjev govor, ker je po njihovem mne-
nju v nasprotju s obveznostjo nevmeša-
vanja, ki jo je Društvo narodov naložilo
Franciji in Nemčiji napram Posaarju. Edi-
na zapreka za francosko-nemški spo-
razum je samo nepopustljivost Nemčije.
Končno izražajo vsi listi svoje začudenje
glede na trditve Hitlerja, da vlada v Nem-
čiji verska svoboda.

»News Chronicle« dvomi o tem, da bi
Hitlerju uspelo zagotoviti si simpatije po-
saarskega prebivalstva. Tudi inozemstvo
se s takimi manifestacijami, kakršna je
bila včerajšnja, ne bo moglo pridobiti.

»Morning post« piše: Hitler ustvarja
sam največje zapreke s tem, da krši ne-
davno s Francijo sklenjeni dogovor o Po-
saarju. Hitler noče nepristranske ple-
biscita, temveč glasovanje po vzorcu 19.
avgusta.

»Daily Telegraph« opozarja, da pri ple-
biscitu v Posaarju ne bo šlo za to, ali naj
pokrajina pride k Nemčiji ali Franciji,
marveč za odločitev, ali naj se priključi
Nemčiji ali pa ostane še dalje samostojno.
Posaarsko prebivalstvo ima sedaj pet
mesecev časa, da primerja Hitlerjeve izjave
s politično prakso v Nemčiji.

Kar se tiče Hitlerjevih zatrjevanj o mi-
roljubnosti Nemčije o pripravljenosti za
sporazum s Francijo, izjave skoro vsi ko-
mentarji v to, da morejo svet prepričati le
dejanja, ki bodo v skladu s temi zatrjeva-
nji.

Protinemska manife- stacija v Posaarju

Saarbrücken, 27. avgusta. AA. Nad 70.000
oseb iz vseh krajev Posaarja se je včeraj
udeležilo manifestacije v Sülzbachu, na ka-
teri so protestirali proti združitvi Posaarja
s tretjim cesarstvom. Po govorih komu-
nističnega voditelja in katoliškega duhovni-
ka, ki sta oboje zahtevala ohranitev statusa
quo, je predsednik manifestacije Braun pre-
čital prisego, s katero se je 70.000 udele-
žencev obvezalo, da bo glasovalo proti
združitvi z Nemčijo.

Poljski pogoji za pristanek na vzhodni pakt

**Pridrži glede ruske vojaške intervencije — Pred pod-
pisom vzhodnega pakta se naj uredi odnos s Litvo — Enakopravnost z velesilami**

Pariz, 27. avg. d. Včerajšnji »Temps«
objavlja iz Moskve naslednje poročilo svo-
jega dopisnika, ki zatrjuje, da so njegove
informacije avtentične:

Odgovor Poljske na predlog Rustje, naj
bi pristopila k vzhodnemu paktu o vzaj-
nemni pomoči, se pričakuje v najkrajšem
času. Kljub veliki rezerviranosti poljske-
ga tiska glede značaja pričakovanega od-
govora Poljske je znano v Moskvi, da se
vrše o tej stvari neoficijelno zelo živahni
razgovori med Varšavo in Berlinom. Po
informacijah, dobljenih v poučenih poljskih
krogih, bi Poljska pristala na podpis
vzhodnega pakta o vzajemni pomoči pod
naslednjimi tremi pogoji:

1. V določbe pakta, ki bi se morda na-
našale na vojaško pomoč Poljski s strani
Sovjetske unije, ne sme biti v nobenem
primeru klavzula o prehodu ruskih čet
preko poljskega ozemlja ali njihovi in-
terenciji na njem. Ruska vojaška pomoč
Poljski naj bi se izključno omejila na so-
delovanje letalskih in pomorskih sil Ru-
sije ter Poljske in tudi to le na izrečno
zahtevo Poljske.

2. Varšavska vlada želi, da podvzamejo

vse države, zainteresirane pri zaključitvi
vzhodnega pakta, potrebne korake pri li-
tovski vladi, da se končno rešijo vsi se-
daj špi spori med obema državama. Poljska
želi, da se pred podpisom vzhodnega
pakta vzpostavijo normalni diplomatski
odnos s Litvo.

3. Poljska vlada, ki ji je bil brez prejš-
njega konzultiranja predložen francosko-
ruski predlog o vzhodnem paktu, smatra,
da je bila s tem omalovaževana in bo zato
v bodoče izrečno zahtevala, da se prej in-
formira o vsaki morebitni pobudi te vrste
in da se ji da možnost enakopravne raz-
prave z velesilami o vseh vprašanjih, ki bi
se nanašali na mehanizem nameravanega
pakta.

To so, pravi na koncu »Temps« do-
pisnik, trije pogoji Poljske za njen pri-
stop k vzhodnemu paktu, toda v Moskvi
trdijo, da je Berlin razvil zelo živahno
akcijo, da bi preprečil varšavsko vlado,
da bi morala Poljska sprejeti med svoje
pogoje tudi celo vrsto drugih pidižkov.
tako da bi njen pristanek na vzhodni
pakt dejansko pomenil njegovo odkloni-
tev.

Turčija za regionalne pakte

Ankara, 27. avgusta. AA. Predsednik
ministrskega sveta Zmet paša je slovesno
otvoril mednarodni velesjem v Smirni.
Pri tej priliki je imel govor, v katerem se
je dotaknil tudi političnega položaja. Po-
udarjal je, da si Turčija želi samo miru, so-
delovanja in soglasja z vsemi državami.
Naglašal je pa nadalje, da so v raznih drž-
vah razna psihoška stanja. Potrebno
je, da prevladajo države, ki si v lastnem
kakor v interesu vsega sveta žele miru.

V svojem nadaljnjem govoru je pred-
sednik turške vlade izjavil, da so obrambi-
ni regionalni sporazumi velike važnosti
in da prinašajo velike koristi. Potrebni
bodo vse dotle, dokler države ne sklene-
jo splošnega sporazuma. V tej zvezi je
izmet paša poudaril tudi koristnost in po-
men balkanskega sporazuma, ki je važen ne
samo za balkanske narode, temveč za mir
vse Evrope.

Predsednik turške vlade je na kraju po-
svaril zastopnike listov, naj ne pretiravajo
primerov slabega ravnanja s Turki na
Bolgarskem. Poudaril je, da je šlo samo za
krajevne incidente in da bolgarska vlada
energično dela na to, da ti incidenti pre-
nehajo. Pristavil je, da je v tem pogledu
dobil zadovoljujoča poročila.

Letalska pošta Moskva-New York

Moskva, 26. avgusta. d. Ljudski komisari-
jat za promet je izdal ameriškomu letalcu
Hutchinsonu dovoljenje za uvedbo stalne
letalske poštne službe med Moskvo in New
Yorkom. Letalska pošta bo na tej progi
uvredna meseca septembra, kakor hitro bo
Hutchinson končal polkusne polete s svo-
jim novim letalom.

obnovilo francosko-poljsko prijateljstvo
in omogočilo vzhodni pakt. Temu argu-
mentu, namreč nihče drugi ne more po-
staviti nasproti argumente enake sile in
prepričljivosti.

Ameriki grozi nova ogromna stavka

Washington, 27. avgusta. d. Izvrševalni
odbor sindikata tekstilnih delavcev je včeraj
objavil odredbo, da se mora 4. septem-
bra pričeti stavka delavcev v vsej bom-
bažni industriji. Če pride do stavke, bo
stavkalo 500.000 delavcev. Bržkone se jim
bo pridružil še 300.000 delavcev, ki so za-
posleni v industrijah svile, umetne svile in
volne.

V Kanadi se bodo morale cele pokrajine preseliti

Ottawa, 27. avgusta. AA. Kanadska vla-
da proučuje načrt, po katerem naj bi se
zatorovno ozemlja, ki jih je uničila suša,
pretvorila v prerije in gozdove. Prebival-
stvo naj bi se izselilo v rodovitnejše kraje.
Preseljevanje se je že začelo iz pokra-
jine Saskatchewan, kjer je prizadetih 40.000
rodbin, to je 200.000 oseb. Suša jim je uni-
čila ves pridelek. Zaklati so morali tudi
vso svojo živino. Vlada računa, da bo mo-
rala izdati 15 do 20 milijonov dolarjev za
olažanje položaja kmetovalcev.

Izgon tujcev na Holandskem

Pariz, 27. avgusta. AA. Iz Amsterda-
ma poročajo, da je holandska vlada skle-
nila izgnati iz Holandske 300 tujcev. Ve-
čina izmed njih je nemških židov, ki so se
zatekli v Amsterdam po dogodkih meseca
januarja 1933.

Smrt letalskega prvaka

Bukarešta, 27. avgusta. d. Tu se je pone-
srečil svetovni letalski prvak kapetan Hu-
bert Kmalu po startu se mu je letalo po-
kvarilo in je padlo z višine 40 m na tla.
Kapetan Hubert je bil na mestu mrtve. Na-
slov svetovnega prvaka si je priboril lani v
tekmi na Placidskem jezeru.

ČSR je vedno pripravljena

Odločen govor obrambnega ministra Bradača

Praga, 27. avgusta. d. V Čelovicah so bile
včeraj velike ljudske svečanosti, ki so se
jih udeležile mnoge ugledne osebnosti iz
Prage. Pri svečanosti se je zbralo nad 20
tisoč ljudi. Českoslovaški vojni minister ge-
neral Bradač je imel ob tej priliki govor,
v katerem je med drugim poudaril:

Českoslovaška država hoče živeti v miru
in se posvetiti svojemu napredku. Naša drž-
ava je krenila po poti miru in demokracije,
s katere ne bo odstopila, ker ljubi mir
in ljubi demokracijo. Ne smemo pozabiti,
da si je Českoslovaška svoje dandanašnje
pridobitve ustvarila z velikimi in težkimi

žrtvami. Naš veliki voditelj in pobornik
demokracije, predsednik Tomaš Masaryk,
je organiziral legije in je z orožjem branil
interese českoslovaškega naroda, ko je bi-
lo potrebno. Prav tako bomo mi, zvesti tra-
dicijam sivolasega predsednika, vedno pri-
pravljeni za primer vojne, ker nam je tre-
ba, da se zavarujemo pred vsemi neprijet-
nimi iznenadenji v bodočnosti. Českoslova-
ška želi mir, vedno pa bo pripravljena na
vojno, če bi jo kdo napadel ali skušal škoditi
njemim življenjskim interesom.

Vsa množica ljudstva je besede ministra
Bradača vzhvalo odobrvala.

Valutna vojna med Anglijo in Ameriko?

**Naglo padanje tečaja angleškega funta — „Francija
na čelu držav z zdravimi valutami“**

Curich, 27. avgusta. d. Na svetovnih tr-
žiščah je tečaj funta pričel v soboto naglo
padati. Sterling je na ameriških borzah pa-
del na 506. V Curihu so bili danes začeti
tečajni funta 15.28 napram 15.31 v so-
boto.

Novo nazadovanje funtovega tečaja
tolmačijo tukajšnji listi kot pričetek va-
lutne borbe med Zedinjenimi državami in
Anglijo.

New York, 27. avgusta. AA. »New York
Times« priobčuje članek o vzrokih, zakaj
zlata zaloga francoske Narodne banke ne-
prestano narašča, in pravi: Naj bo glavni
vzrok naraščanja zlatih zalog francoske
Narodne banke tak ali tak, to naraščanje
je dokaz mednarodnega zaupanja v fran-
coski frank. Najmanj, kar se more reči, je
to, da stoji Francija danes na čelu držav

z zdravimi financami, kjer ima prebival-
stvo v denar zaupanje. To mesto so prej
zavzemale Zedinjene države do trenutka,
ko se je njihovi vladi zazdelo umestno, da
ga prostovoljno zapuste.

Bruselj, 27. avgusta. AA. Na občnem
zboru belgijske Narodne banke, ki se je
včeraj vršil, je guverner banke Franck oris-
al položaj držav z zlatim standardom in
dejal, da v mnogih državah še zmerom
trajajo denarstvene zmede, dočim je zlati
blok ohranil svoje trdne postojanke. Na-
dalje je poudaril, da nedavne finančne re-
forme belgijske vlade ne bodo imele za
posledico inflacije. Naposled je napove-
dal, da se bo eskontna mera, ki jo je ban-
ka že aprila znižala, z jutrišnjim dnem
vnovič znižala.

Zlata ruda v Južni Srbiji

Beograd, 27. avgusta. d. Učitelj Metod
Sijanović, ki slušuje v Kečingrobu pod
Korabom v Južni Srbiji, je pred nekaj dne-
vi našel več kosov pirinčne rude. Posa-
n je v Beogradu, kjer so jih analizirali. Ana-
liza je pokazala, da vsebuje ruda tudi znat-
ne količine zlata in bakra.

Novo letališče v Rumi

Ruma, 27. avgusta. d. Tu so včeraj dopol-
ne otvorili novo letališče z velikim letal-
skim mitingom, na katerem so sodelovala
letala Bat'e iz Borova, Drndarskega, iz
Ostjeka in Karlovskega iz Vukovara. Ob
11. dopoldne sta se z letali pripeljala Tadi-
ja Sandermajer kot zastopnik predsednika
osrednje uprave Aerokluba kneza Pavla in
podpolkovnik Stanimir Živković kot zastop-
nik komandanta našega letalstva. Mitin-
g sta prisostvovala kot gostja francoska voj-
na atašee iz Beograda. Takoj po prihodu
gostov in zastopnikov je bilo posvečeno
novemu letališču. Popoldne so bile razne pro-
dukcije v zraku. Pri akrobacijah se je po-
sebe izkazal vojaški pilot kapetan Pavle
Burkuš. Na letališču se je zbralo okoli 16
tisoč ljudi iz vsega Srema.

Obisk poljskih letalcev v Beogradu
Varšava, 27. avgusta. AA. Meseca sept.
obišče poljska lovška eskadrila Beograd.
Vodil jo bo vrhovni poveljnik poljskega le-
talstva.

Notranji minister Lazić o aktualnih vprašanjih

Govor na sestanku JNS v Kruševcu — Delo za omiljenje krize in pobijanje korupcije — Le opta na tako močno stranko, kakor je JNS, more vlada uspešno delati

V nadaljevanju pokrajinskih sestankov JNS v moravski banovini je bil v nedeljo sestanek v Kruševcu. Kakor vseh prejšnjih se je tudi tega udeležil notranji minister g. Živojin Lazić, ki je imel daljši govor o delu in stremiljenju vlade. Orisal je dosežkanje uspeha v stremiljenju po izenačenju zakonodaje ter ob tej priliki napovedal, da bo najbrž že to jesen predložen Narodnemu predstavništvu zakon o banovinskih samoupravah. V nadaljnjih svojih izjavah je med drugim rekel:

Borba proti krizi

Najvažnejša naloga, ki si jo je zastavila vlada, je delo za ublažitev gospodarske krize. Mi v Jugoslaviji ne moremo izdati ukrepov, s katerimi bi se kriza odstranila, saj se ni rodila pri nas in omejena samo na nas. Z reševanjem in odpravljanjem te splošne svetovne stiske se bavijo vsi narodi, tudi veliki v zapadni Evropi. Z reševanjem krize se bavi tudi Amerika, odkoder je kriza prav za prav prišla k nam. Iščemo se sredstva za njeno odstranitev, vendar pa se ne moremo tako lahko najti in bržkone bo prešlo še precej časa, ter bo še mnogo eksperimentiranja, preden se bo našla. Našla pa se bodo, kadar se bodo zopet sporazumeli vse države ter porušile zidove, s katerimi so sedaj ograjene.

Ukrepi kraljevske vlade so stremeli za tem, da se kriza pri nas ublaži, da bi lažje počakali boljših časov. Razume se, da je bila glavna in največja skrb kraljevske vlade namenjena zaščiti našega najbolj številnega dela naroda, namreč zaščiti kmetov. V to svrhu so bili kratkoročni kmetički dolgovni podplačani, odplačila so bila razdeljena na obroke in obresti, ki so nekdanje znašale 20, 30 in več odstotkov, so se znižale na 6 odstotkov. V mejah možnosti se je vodil račun tudi o slabših trgovcih in malih obrtnikih ter vseh drugih slojih prebivalstva. Zlasti je v tem pogledu važno, da je obrestna mera za prav vse dolgeve zmanjšana na največ 11% z vsemi stroški. Obresti so znižale tudi naše od države privilegirane banke.

Pri tem in drugih zaščitnih ukrepih nismo smeli eksperimentirati ter postopati neoprežno po navetih z raznih neodgovornih strani.

Vsak pogrešni korak na trho desko bi mogel zrušiti vse naše gospodarstvo, spravi v nevarnost naš narodni denar ter našo narodno imetje. Gotovo je ena najvažnejših stvari, da bodo moči kmetije v redu odplačevati svoje dolgeve. Potem bodo prišli do svojega tudi obrtniki, trgovci in industrija, tako da bomo že samo na ta način dosegli splošno zboljšanje vsega narodnega gospodarstva.

Kraljevska vlada je skrbela, da se našim agrarnim proizvajalcem omogoči izvoz na tuja tržišča. Če ponovno poudarim, da je vsaka industrijska država skrbela tudi za kmetijstvo in skušala na vsak način pokriti svoje potrebe, si lahko predstavljate, kolikšne so bile težkote, da se zagotovi prodaja večjih količin pšenice, koruze, sadja in živine. Uspehom na tem področju se imamo zahvaliti, če so se cene kmetijskih proizvodov nekoliko dvignile in da so nekatere izmed njih pri nas znatno višje od svetovnih, kakor je vidimo na primer pri pšenici.

O korupciji

Posebna skrb kraljevske vlade je bila posvečena pobijanju zlorabe oblasti, oškodovanju državnih interesov in sploh korupcije vsake vrste. Gotovo ste že čuli glasove o nekakšni veliki korupciji, ki obstoja pri nas. Ti glasovi se širijo z zlim namenom, kakor da bi pri nas korupcija obstojala v izredno veliki meri in kakor da bi se proti njej nitičesar ne storilo. Zlorabe so bile tudi prej, pred vojno, pa so tudi sedaj in morda v nekoliko večji meri, ker se je po vojni poleg gospodarske krize v gotovi meri pojavila ponekod tudi moralna kriza. Nahajam se na položaju, na katerem moram po svoji dolžnosti paziti, kaj se kje godi, in zato vam morem zagotoviti, da je tudi ta moralna kriza pri nas mnogo manjša kakor povsod drugod okoli nas in dalje od nas. Kar je pri tem glavno, je dejstvo, da se korupcija pri nas ne tolerira, temveč se preganja z najstrožjimi ukrepi. Kjer koli se dogodi, da se javni funkcionarji, dobavitelji ali podjetja v svojem delu pregreše proti zakonu in državnim interesom, se odgovorni ljudje takoj izroče sodiščem.

Zasluge in pomen JNS

Tudi v pogledu notranjega reda in miru se moremo ponašati, da smo na prvem mestu. Čitate in čujete, kako se po vsem svetu pojavljajo nemiri, spori, boji in spopadi, ki jih hvala Bogu mi nimamo. Nimamo pa jih zato, ker hodi naša notranja politika po določenem poti, v določeni smeri, ki jo je s svojim znanim manifestom začrtal naš zvišen kralj naš vrhovni voditelj. Ta pot je pot notranje konsolidacije, notranjega miru in gospodarskega ojačanja. Zato se imamo zahvaliti razen splošnih lepim lastnostim našega naroda tudi njegovi organizaciji v naši veliki Jugoslovanski nacionalni stranki, ki je razširjena po vsem državnem ozemlju od Maribora do Djevdjelije v nasprotju z mnogimi prejšnjimi strankami, ki so bile osnovane bodisi na pokrajinski ali na verski ali plemenski podlagi.

Tudi v naših krajih smo imeli pred vojno stranke, ki so vršile svojo blagodejno vlogo in ki so imele zasluge. Tudi druge pokrajine, osvobodene in zedinjene z nami, so imele svoje stranke, toda kakor se naše niso mogle ukoreniniti tamkaj, tako se tudi one od tam niso mogle ukoreniniti tukaj, ter so postale nesodobne in ovirale za notranji red in mir. Da so to res bile, je najboljši dokaz žalostni dogodek v Narodni skupščini, kjer so pokali tudi revolverji in so izgubili življenje poslanci. Zaradi teh nesrečnih razmer je bil prisiljen naš zvišen kralj, zaščitnik našega narodnega edinstva, da prevzame celotno upravo v svoje roke, onemogoči nevarne spore, in vrne državi notranji mir. Po žalostnih izkušnjah iz dobe pred 6. januarjem je razumljivo, da je naša nova ustava odločila, da ne sme biti več plemenskih niti pokrajinskih strank temveč da morajo obsegati

vse ozemlje kot enotne stranke z jasnimi in odrejenimi programi.

S tako veliko in močno stranko, kakor je naša Jugoslovanska nacionalna stranka, ki je zbrala okrog svoje zastave državne in narodnega edinstva največji del jugoslovanskega naroda po vseh banovinah, vseh srezih in vseh občinah na vsem državnem ozemlju, se morejo vlade, naslanjajoč se na tako moč mirno posvetiti izvrševanju državnih poslov, ne da bi bile v skrbeh za svoj obstoj in za ministrske krize, ki često vodijo do mešetarjenja tudi na račun največjih državnih in narodnih interesov.

Po zaslugi teh modrih smernic, po katerih se izvaja naša notranja in zunanja politika, imamo danes konsolidirano državo, na katero kažejo v Evropi in v ostalem svetu kot na primer urejene države, dočim so do 6. januarja kazali na njo kot na državo, ki se nahaja pred razulom in ki je nesposobna za življenje.

Ako nadaljujemo po tem potu, moremo z zaupanjem čakati in dočakati lepo bodočnost, zlasti če bomo vsi složno pozabili vse, kar je bilo neprijetnega v preteklosti, in če bomo vsi složno skupno in zedinjeni šli naprej. Trdno verujem, da bomo dočakali lepo bodočnost.

Govor g. notranjega ministra je bil od zborovalcev sprejet z velikim in dolgotrajnim odobravanjem.

Orkansko neurje nad Novim mestom in okolico

Strahovito divjanje vodnih sil in toče — Nad Gorjanci se je utrgal oblak

Novo mesto, 27. avgusta.

Ze par dni je bilo ostražje zelo soparno, posebno pa se je to neugodje občutilo večeraj ter so proti večeru še stopnjevalo. Ob 23. je bil prvi znak nevihte, hud veter, ki se je kmalu izpremenil v orkan. Nebo se je namah prepleto z bliski, da je bilo svetlo kakor ponočev. Polnočje se je v hla prva močna ploha, ki je prešla v strahovit naliv. Vmes je vsak trenutek udarjala strela. To divjanje pobesnelega elementa je prestrašilo ljudi, ki so vstajali, prižigali sveče in plašno zrlji v strahotno noč. Voda je drla po cestah ter odnašala s seboj vse, kar je dosegla. V mestu požiralniki niso mogli sproti odvajati vode, ki je stala več prstov na visoko po cestah. V Kandiji je voda udrla v več stanovanjskih hiš ter nanesla mnogo blata, prsti in kamenja. K sreči mesto ni trpelo huje neizgode, pač pa je okolica imela veliko škodo.

Okrog 24.45 se je nad Gorjanci utrgal oblak. Med groznim bobnenjem in šumenjem je voda drla z gorjanskih bregov v dolino. Hudourniki so valili več sto kilogramov težke skale, kamenje, blato in debela. V vaseh Gaberje, Brusnice, Hrušica, Hrib, St. Jošt in Jugorje so vodne množice udrele v stanovanja posestnikov ter odnašale vse, kar so dosegle. Voda je preplavila vso brusniško dolino, ki je videti kakor veliko jezero. Potoka Gospodčina in Brusnička sta se združila v deročjo reko in odnesla v Brusnicah 3 mostove, 2 betonska ter 1 lesenega. Subvencionirana cesta Radež - Brusnice - Gaberje je na dveh mestih raztargana, zaradi česar je vsak promet na njej nemogoč. Ljudem je tu odnašalo prašiče iz svinjakov, perutnino, poljske prideleke, seno, vozove, stiskalnice, mlaticnice in razno drugo gospodarsko orodje. Na Dolnjem Mokrem polju je strela dvakrat udarila v hčo posestnika Turka ter jo užgala. Le čuječnosti domačinov in sosedov se je zahvaliti, da so ogenj pravočasno pogasili. Hudo so prizadeti prebivalci Hrušice, kjer je voda vdrla v hiše. Mlinarju Antonu Kovačiču na Hribu je voda odnesla 5 prašičev, gospodarsko orodje, vozove, seno in hlode. Odnesla je tudi gospodarja samega, ki pa se je zgolj po naključju rešil. Vasičani so pravočasno rešili tudi hčerko posestnika Šaferja, 15letno Marijo. V Gaberju so v zadnjem hipu rešili otroka, ki ga je voda dvigala s posteljo vred, ko je vdrla v hčo. V Črmošnjicah je voda odnesla mlinarju Udoviču 40 mernikov žita in okrog 20 samokolic, ki so jih uporabljali pri gradnji banovinske ceste. Tu je voda zalila tudi Petanovo hišo ter so družino rešili iz mučnega položaja sosedje, ki so prihiteli po njihovih krikih na pomoč. Voda je odnašala in rušila cele bregove ter jih zanesla v dolino.

Vas Boričovo so hudourniki popolnoma opustošili in odrezali od ostalega sveta. Hudo so prizadeli tudi vasi Krka, Botov vrh, Veliki Slatnik, Vrh pri Podljudnem in druge. Aidova setev je domala vse uničena. Nič manj niso prizadeli drugi poljski prideleki, ki jih je pomagala uničevati tudi toča, ki je padala v nekaterih krajih debela kakor golobja jajca. To velja predvsem za vasi Krka, Dolž, Hrib, Gaberje in Jugorje, kjer so uničeni tudi vinogradi.

Mlinarju Kovačiču pod Smihelom je odnesla voda 10 kubičnih metrov lesa. Pri Poganičju je v nevarnosti državna cesta, ki jo je na več krajih izpodkopal.

Nevihta je divjala tudi po drugih krajih, zlasti v Suhi Krajini, kjer je užgala tudi strela. Od Višnje gore do Ponikev so polja ob tiru dolenske železnice vsa poplavljen. Krka je narasla preko noči za poldrugi meter nad normalo, vendar pa še ni upanja, da bo nastalo lepo vreme.

Prizadeta škoda je ogromna in dostoj se ni bila ocenjena. Najbolj sta prizadeti občini Smihel - Stopiče ter Brusnice. Zupana teh dveh občin sta sreskemu načelnstvu osebno poročala o pustošenju. Kmet, ki je itak že v hudih stiskah in velik siromak je s tem udarcem popolnoma uničen ter potreben nujne pomoči.

Prizadeta škoda je ogromna in dostoj se ni bila ocenjena. Najbolj sta prizadeti občini Smihel - Stopiče ter Brusnice. Zupana teh dveh občin sta sreskemu načelnstvu osebno poročala o pustošenju. Kmet, ki je itak že v hudih stiskah in velik siromak je s tem udarcem popolnoma uničen ter potreben nujne pomoči.

Ban dr. Aleksa Stanišić †

Beograd, 27. avgusta. AA. Nocoj je umrl v Banji Vrućici (pri Tesliću) ban vardarske banovine dr. Aleksa Stanišić. Pokojnik je imel srčno hibo.

Dr. Aleksa Stanišić se je rodil 15. decembra 1877 v Prijepolju. Gimnazijo in učiteljske je obiskoval v Valjevu, Beogradu in Aleksincu, višje pedagoške in filozofske študije pa je dovršil v Leipzigu, Jeni in Bayonneu. Leta 1899 je bil imenovan za učitelja v Skoplju, kjer pa je poučeval tudi na učiteljsku in na gimnaziji. Pozneje je bil več let profesor srbske učiteljske šole v Prizrenu in se je vneto in neustrašeno uveljavljal tudi v nacionalnem življenju. Leta 1911 je postal direktor srbskih srednjih šol v Skoplju, kjer je deloval vse do izbruha balkanske vojne.

Med vojno je dr. Stanišić vodil srbske učiteljske tečaje v Franciji, kjer so mladi srbski dijaki nadaljevali svoje šolanje za časa okupacije Srbije, po prevratu pa je postal prosvetni inspektor za skopsko in kosovsko oblast. Tu si je pridobil nevredljivih zaslug za povzdigo narodne prosvete in organizacijsko solstva. Leta 1919 je bil član začasnega Narodnega predstavništva ter je bil leta 1920 minister za prehrano. Leta 1922 je postal državni svetnik.

Pred dvema letoma je bil pokojni Stanišić imenovan za bana zetske banovine, odkoder je letos spomladaj odšel v Skoplje za bana vardarske banovine. Kot ban je zastavljal vse svoje moči in vse svoje bogato znanje in izkušnje v službo naroda ter z vsemi močmi delal za nacionalno, kulturno in gospodarsko povzdigo podrejenega mu ozemlja, ki je spadalo med najbolj pasivne pokrajine naše države.

Bodi mu blag spomin!

Kadunce Julija iz Kapce v Gorice (Kranj), Kalat Stefanija iz St. Vida pod Turjakom v Svetinje (Ptuj), Keber Cecilija iz St. Vida pri Litiji v Busče (Krško), Kerkoč Anton in Marija od Sv. Jošta v Gaberki (Slofja Loka), Klančnik Pavla iz Dovia v Mošnje (Radovljica), Kline Kristina od Sv. Tomaža pri Ptuj v Veliki Trn (Krško), Knap Antonija iz Zabukovja v Tapanje (Konjice), Kočevar Anton iz Velikega Podloga k Sv. Duhu v Halozah, Kolar Marija iz Bočne v Rečico ob Savinji, Kolenc Marija iz Križevcev v Dobrnič (Novo mesto), Komar Leopold iz Rake v Bučko (Krško), Korbar Olga od Sv. Marka pri Ptuj v Prevalje, Kosi Oresta iz Majšperga v St. Janž pri Dravogradu, Kolar Ivana iz Frankolovega v Smartno pri Kranju, Krajc Justina od Sv. Antona v Stari trg (Logatec), Kravarič Janko iz Pilštajna k Sv. Petru pod Sv. gorami (Smarje), Kržman Angela iz Zgornje Ponikve k Sv. Juriju pod Kumom (Krško), Križnič Josip od Sv. Duha na Ostrm vrhu k Sv. Trojici v Slov. gorah, Križnič Olga od Sv. Duha na Ostrm vrhu k Sv. Trojici v Slov. gorah, Krušič Hilda iz Vodice k D. M. v Polju, Kuntič Antonija iz Pečice v Podsredo (Smarje).

Lang Hilda od St. Janža pri Krškem v Prevalje, Lazar Katarina od Sv. Martina pri Vurbergu v Razvanju pri Mariboru, Leban Jelica iz Ostrvinice v Žužemberk (Novo mesto), Logar Miroslav od Sv. Marka niže Ptuj v Rogatec (Smarje), Majerčič Hugon iz Resnika v Čadram (Konjice), Maver Danilo iz Grbavcev (Jajce) v Pečico (Brežice), Mazi Vinco iz Gorjuš v Dovoje (Radovljica), Menec Franc od Sv. Ožbalta v Vuhred (Dravoograd), Mravljec Lidvina iz Slovenjgradca v St. Ilj pod Turjakom, Mutec Rudolf iz Kumna (Murska Sobota) v Smartno pri Slovenjgradcu, Nahtgal Marija od Sv. Jurija (Maribor l. b.) v Lokavce (Maribor l. b.), Nartnik Marija iz Loškega potoka v Tribuče (Crmnelj), Novak Alma iz Zavrča na Bloke (Logatec).

Pahor Angela iz Smarja k Spodnji Sv. Kungoti (Maribor l. b.), Perčič Antonija iz Bučec k Sv. Petru pod Svetimi gorami (Smarje), Perpar Vekoslav iz Kostivnice v Koprivnici (Smarje), Petelin Ruža iz Žužemberka k Sv. Juriju ob južni železnici, Petrič Ida iz Krupljenika v Dolenjo vas (Dolnja Lendava), Podboj Veronika od Sv. Bolfenka pri Ptuj k Sv. Vidu pri Ptuj, Podjarske Albin iz Polja v Rogaske Slatine (Smarje), Potočnik Pavla iz Pilštajna v Donaske goro (Smarje), Predan Drago in Lea od Sv. Andraža pri Ptuj v Moziro, Prah Karol iz Slovenjgradca in Prah Marija iz Središča k St. Janžu na Dravskem polju; Radič Marija iz Zabrda v Breznico (Radovljica), Rajh Marta iz Morav v Kamnik, Rak Miroslav iz Krškega k Sv. Katarini (Loka), Ravber Friderika iz Tomaševca (Murska Sobota) v St. Rupert v Slov. gorah, Ravner Jakobina iz Pišec v Sevnico (Brežice), Razinger Ladislav iz Koroske Bele na Jesenicah.

Sedej Antonija iz Čemšenika na Brdo (Kamnik), Senica Alojzija iz Tepanja v St. Rupert v Slov. gorah, Skalamera Neda iz Brig (Kočevje) v Globoko (Brežice), Skočir Stanko iz Zamostja v Bogojno (Dolnja Lendava), Skubin Anton iz Lepe njive v Soštanj, Slekovec Adalbert iz Čremšovec k Sv. Bolfenku na Kogu (Ptuj), Stopar Stefanija iz Pleševa v Tomišelji (Ljubljana okolica), Strež Mira iz Guštanja v Prevalje, Svetina Marija iz Izlake v Celje, Siška Ana od Sv. Križa pri Litiji v Polje pri Muljavi (Litija), Ščurk Angela z Bleda na Gurje (Radovljica), Sketelj Albina iz St. Janža pri Slovenjgradcu v Braslovce (Celje), Snuderl Hinko iz Apač v Cezanovce (Ljutomer), Spirič Mihajla iz Božakovcev (Metlika) v Staro lipo (Crmnelj), Šušteršič Franja iz Radmožancev (Dolnja Lendava) v Sromlje (Brežice).

Tomašič Jurij iz Ribnice na Pohorju k Sv. Martinu na Pohorju, Tomc Ivan iz Sele pri Skofji Loki v Kresnice (Litija), Tomič Vida iz Dolenje Nemške vasi v Trebnje (Novo mesto), Torkoli Janko iz Ščavnice na Gorjuše (Radovljica), Torkoš Djuro iz Juga (Darda) v Hodoš (Murska Sobota), Tvrđi Maks iz Zavadnje pri Slovenjgradcu v Primskovo (Kranj), Urap Josip iz Nove cerkve pri Ptuj v Naranje (Ptuj), Urbajc Alojzija od Sv. Trojice v Dol pri Hrastniku, Vanč Ana iz Vrha pri Sv. Treh krajih v Dolenjo vas (Kočevje), Veljak Miroslav iz Slovenjgradca v Vitanje (Konjice), Veljavrh Kristina iz Zavarja v Preserje (Ljubljana okolica), Vinko Tatjana iz Trbovelj v Zgornjo Sisko, Vičar Franc in Vida od Sv. Lovrenca v Slov. gorah v Polenshak (Ptuj), Vičič Stanko iz Moziroja v Bočno (Gornji grad);

Zdešar Henrik in Ljudmila iz Skale pri St. Janžu v St. Janžu (Krško), Zej Zlatko iz St. Vida pri Ptuj v Ruše (Maribor d. b.), Zupan Josip iz Zetali v Petrovo vas (Crmnelj), Zupančič Roža iz St. Jerneja pri Krškem v Črmošnjice (Novo mesto), Zupančič Drago iz St. Vida nad Valdekom (Slovenjgradec) v Dornavo (Ptuj), Zlebnik Josipina iz St. Janža pri Krškem v Podzemelj (Metlika).

Babič Filip iz Pertoč (Murska Sobota) v Bučko (Krško), Bončar Leopold iz Sevnice v Železno goro (Ljutomer), Hartman Janez od Marije Snežne v Loški potok (Kočevje), Hartman Ana od Marije Snežne v Loški potok (Kočevje), Matek Ana iz Rečice ob Savinji k Sv. Križu (Litija), Mencej Martin iz Trbovelj v Zavar (Ljubljana okolica), Kasper Marija iz Trnja (Dolnja Lendava) v Krupivnik (Murska Sobota), Bertonec Terezija iz Bogojne v Gornji Lakoš (Dolnja Lendava), Bobič Nada od Sv. Jakoba v Slov. gorah v Ruše (Maribor desni breg), Boriko Angela in Borko Franc od Sv. Jakoba pri Mariboru na Sladki vrh (Maribor, levi breg);

Casar Vinko iz Kobilja v Dobrovnik (Dolnja Lendava), Cvetko Ivan od Sv. Petra pri Mariboru na III. deško šolo v Mariboru, Čermelj Olga iz Črnuč v Moste pri Ljubljani, Čuk Ivan iz Dola k Sv. Jakobu ob Savi, Dežman Alojzij iz Rajhenaua (Kočevje) v Grčarice (Kočevje), Dobaj Emilija iz Krupivnika v Pertoč (Murska Sobota), Fram Vilko iz Hodoša v Prosenjakovce (Murska Sobota), Gajšek Nada iz Rakovcev v Tapanje (Konjice), Germek Marija iz Trbovelj-Vode k Sv. Jeditri (Laska), Golmajer Bogdan in Vida iz Dušec k Sv. Križu pri Kostanjevici, Grum Adolf od Sv. Miklavža pri Slovenjgradcu v Podgorje (Slovenjgradec), Hamerski Emil iz Konjice pri Litiji v Javorje (Ljubljana okolica), Hudales Zoran iz Rajhenaua (Kočevje) v Senovo (Brežice), Ivan Zora iz Kopanja v Sodražico (Kočevje);

Kljun Franc iz Konjšice pri Litiji v Zagorje ob Savi, Knaželj Vladislav iz Gancan v Dobrovnik (Dolnja Lendava), Kolar Avgust iz Polja v Stoperice (Smarje), Kolar Urška iz Skomarja (Konjice) v Pobrežje pri Mariboru, Kolšek Martin iz Razbora (Slovenjgradec) v St. Janž na Dravskem polju, Lavrič Kata iz Čepelj v Radence (Crmnelj), Laznička Anton iz Pertoč v Kramarovec (Murska Sobota);

Marolt Fran iz Sel pri Metliki v Presi-ko (Ljubljana okolica), Merima Marija iz Velike doline (Krško) v Trebnje (Novo mesto), Padar Alojzija iz Čerknice v Laze pri Planini (Logatec), Penko Pavla iz Petrove vasi v Dragatuš (Crmnelj), Pipan Justa od Sv. Jurija v Slov. gorah v St. Ilj v Slov. gorah (Maribor l. b.), Potisk Jožica od Sv. Lamberta pri Litiji k Sv. Martinu na Pohorju, Prezelj Albina iz Kapce v Gaberje (Dolnja Lendava), Regovšek Bogomir iz Vučje gomile v Ljutomer, Roje Avrelj in Anželma iz Hotize (Dolnja Lendava) v Gorice (Kranj), Rotman Rrvin iz Sebeborca v St. Jurij (Murska Sobota);

Skulj Bogomila iz Zagorja v Višnje gor, Sonenvald Josipina iz Črne pri Dravogradu v Vuzenico, Skidan Josip iz Razbora (Slovenjgradec) v Studence pri Mariboru, Skufca Josipina od St. Ruperta pri Celju v St. Jurij pri Grosuplju, Struc Ana in Struc Franc iz Petiševcev v Dolino (Dolnja Lendava), Tomšič Ivan iz Grosuplja v Hrušico (Ljubljana okolica), Traven Ivan iz Iga v St. Vid pri Stični, Turk Marija iz Ljubljane v Metliki;

Valenčič Ana iz Sostrega (Ljubljana okolica) v Smarje, Vavpot Mihaila iz Mačkovec v Cankovo (Murska Sobota), Vajs Alojzij iz Bakovcev v Vidince (Murska Sobota), Volčjak Ljudmila od Sv. Trojice na Bloke (Logatec), Vozelj Marija od Marije Snežne v Smartno pri Litiji, Zakovšek Josip od Sv. Križa pri Krškem v Catež ob Savi, Železnik Marjan iz Blance v Sevnico in Žnidarskič Anzelma iz Dola k D. M. v Piču.

Premestitve učiteljev in učiteljic

Beograd, 27. avgusta. p. Z odlokom prosvetnega ministra so na lastno prošnjo premesteni učitelji, odnosno učiteljice (v oklepaju je poleg krajevnega imena naveden srez): Ankele Franc iz Semina (Laško) v Sevnico (Brežice); Babnik Ivan in Hermina od Sv. Benedikta v Ravne (Slovenjgradec); Beloglavec Matilda od Zg. Sv. Kungote (Maribor l. b.) v St. Vid (Ptuj); Bratko Rudolf iz Čerknice (Logatec) v Radeče (Krško); Čekada Miroslava od Sinjece vrha (Crmnelj) v Dragatuš (Crmnelj); Čekada Marija iz Zitečice vasi (Maribor l. b.) v Sv. Jakob v Slovenskih gorah (Maribor l. b.); Čepič Marija iz Solčave v Kamnico pri Mariboru, Črnili Hinko iz St. Vida pri Ptuj v Novo cerkev (Ptuj), Čuk Zora s Tunjic v Frankolovo (Celje).

Dodič Ivan iz Črne v Gorje (Radovljica), Erženak Franc iz Zavrča k Sv. Martinu pri Vurbergu (Maribor l. b.), Ferlinec Anton od Sv. Trojice v Lokavce (Maribor l. b.), Gobec Radovan iz Griž v Laško, Golež Lizika iz Zuzma na Pristavo (Smarje), Grčar Angela iz Podzemlja v Iško vas (Ljubljana okolica), Gregorič Gizela iz Gaberja k Sv. Rupertu (Krško), Grum Andreja iz Gaberka na Brezovico (Ljubljana okolica), Ivančič Marija iz Fokovcev na Vransko (Celje), Jereb Bogomir iz Rajhenburga v Zagorje ob Savi.

Kadunce Julija iz Kapce v Gorice (Kranj), Kalat Stefanija iz St. Vida pod Turjakom v Svetinje (Ptuj), Keber Cecilija iz St. Vida pri Litiji v Busče (Krško), Kerkoč Anton in Marija od Sv. Jošta v Gaberki (Slofja Loka), Klančnik Pavla iz Dovia v Mošnje (Radovljica), Kline Kristina od Sv. Tomaža pri Ptuj v Veliki Trn (Krško), Knap Antonija iz Zabukovja v Tapanje (Konjice), Kočevar Anton iz Velikega Podloga k Sv. Duhu v Halozah, Kolar Marija iz Bočne v Rečico ob Savinji, Kolenc Marija iz Križevcev v Dobrnič (Novo mesto), Komar Leopold iz Rake v Bučko (Krško), Korbar Olga od Sv. Marka pri Ptuj v Prevalje, Kosi Oresta iz Majšperga v St. Janž pri Dravogradu, Kolar Ivana iz Frankolovega v Smartno pri Kranju, Krajc Justina od Sv. Antona v Stari trg (Logatec), Kravarič Janko iz Pilštajna k Sv. Petru pod Sv. gorami (Smarje), Kržman Angela iz Zgornje Ponikve k Sv. Juriju pod Kumom (Krško), Križnič Josip od Sv. Duha na Ostrm vrhu k Sv. Trojici v Slov. gorah, Križnič Olga od Sv. Duha na Ostrm vrhu k Sv. Trojici v Slov. gorah, Krušič Hilda iz Vodice k D. M. v Polju, Kuntič Antonija iz Pečice v Podsredo (Smarje).

Lang Hilda od St. Janža pri Krškem v Prevalje, Lazar Katarina od Sv. Martina pri Vurbergu v Razvanju pri Mariboru, Leban Jelica iz Ostrvinice v Žužemberk (Novo mesto), Logar Miroslav od Sv. Marka niže Ptuj v Rogatec (Smarje), Majerčič Hugon iz Resnika v Čadram (Konjice), Maver Danilo iz Grbavcev (Jajce) v Pečico (Brežice), Mazi Vinco iz Gorjuš v Dovoje (Radovljica), Menec Franc od Sv. Ožbalta v Vuhred (Dravoograd), Mravljec Lidvina iz Slovenjgradca v St. Ilj pod Turjakom, Mutec Rudolf iz Kumna (Murska Sobota) v Smartno pri Slovenjgradcu, Nahtgal Marija od Sv. Jurija (Maribor l. b.) v Lokavce (Maribor l. b.), Nartnik Marija iz Loškega potoka v Tribuče (Crmnelj), Novak Alma iz Zavrča na Bloke (Logatec).

Pahor Angela iz Smarja k Spodnji Sv. Kungoti (Maribor l. b.), Perčič Antonija iz Bučec k Sv. Petru pod Svetimi gorami (Smarje), Perpar Vekoslav iz Kostivnice v Koprivnici (Smarje), Petelin Ruža iz Žužemberka k Sv. Juriju ob južni železnici, Petrič Ida iz Krupljenika v Dolenjo vas (Dolnja Lendava), Podboj Veronika od Sv. Bolfenka pri Ptuj k Sv. Vidu pri Ptuj, Podjarske Albin iz Polja v Rogaske Slatine (Smarje), Potočnik Pavla iz Pilštajna v Donaske goro (Smarje), Predan Drago in Lea od Sv. Andraža pri Ptuj v Moziro, Prah Karol iz Slovenjgradca in Prah Marija iz Središča k St. Janžu na Dravskem polju; Radič Marija iz Zabrda v Breznico (Radovljica), Rajh Marta iz Morav v Kamnik, Rak Miroslav iz Krškega k Sv. Katarini (Loka), Ravber Friderika iz Tomaševca (Murska Sobota) v St. Rupert v Slov. gorah, Ravner Jakobina iz Pišec v Sevnico (Brežice), Razinger Ladislav iz Koroske Bele na Jesenicah.

Sedej Antonija iz Čemšenika na Brdo (Kamnik), Senica Alojzija iz Tepanja v St. Rupert v Slov. gorah, Skalamera Neda iz Brig (Kočevje) v Globoko (Brežice), Skočir Stanko iz Zamostja v Bogojno (Dolnja Lendava), Skubin Anton iz Lepe njive v Soštanj, Slekovec Adalbert iz Čremšovec k Sv. Bolfenku na Kogu (Ptuj), Stopar Stefanija iz Pleševa v Tomišelji (Ljubljana okolica), Strež Mira iz Guštanja v Prevalje, Svetina Marija iz Izlake v Celje, Siška Ana od Sv. Križa pri Litiji v Polje pri Muljavi (Litija), Ščurk Angela z Bleda na Gurje (Radovljica), Sketelj Albina iz St. Janža pri Slovenjgradcu v Braslovce (Celje), Snuderl Hinko iz Apač v Cezanovce (Ljutomer), Spirič Mihajla iz Božakovcev (Metlika) v Staro lipo (Crmnelj), Šušteršič Franja iz Radmožancev (Dolnja Lendava) v Sromlje (Brežice).

Tomašič Jurij iz Ribnice na Pohorju k Sv. Martinu na Pohorju, Tomc Ivan iz Sele pri Skofji Loki v Kresnice (Litija), Tomič Vida iz Dolenje Nemške vasi v Trebnje (Novo mesto), Torkoli Janko iz Ščavnice na Gorjuše (Radovljica), Torkoš Djuro iz Juga (Darda) v Hodoš (Murska Sobota), Tvrđi Maks iz Zavadnje pri Slovenjgradcu v Primskovo (Kranj), Urap Josip iz Nove cerkve pri Ptuj v Naranje (Ptuj), Urbajc Alojzija od Sv. Trojice v Dol pri Hrastniku, Vanč Ana iz Vrha pri Sv. Treh krajih v Dolenjo vas (Kočevje), Veljak Miroslav iz Slovenjgradca v Vitanje (Konjice), Veljavrh Kristina iz Zavarja v Preserje (Ljubljana okolica), Vinko Tatjana iz Trbovelj v Zgornjo Sisko, Vičar Franc in Vida od Sv. Lovrenca v Slov. gorah v Polenshak (Ptuj), Vičič Stanko iz Moziroja v Bočno (Gornji grad);

Zdešar Henrik in Ljudmila iz Skale pri St. Janžu v St. Janžu (Krško), Zej Zlatko iz St. Vida pri Ptuj v Ruše (Maribor d. b.), Zupan Josip iz Zetali v Petrovo vas (Crmnelj), Zupančič Roža iz St. Jerneja pri Krškem v Črmošnjice (Novo mesto), Zupančič Drago iz St. Vida nad Valdekom (Slovenjgradec) v Dornavo (Ptuj), Zlebnik Josipina iz St. Janža pri Krškem v Podzemelj (Metlika).

Babič Filip iz Pertoč (Murska Sobota) v Bučko (Krško), Bončar Leopold iz Sevnice v Železno goro (Ljutomer), Hartman Janez od Marije Snežne v Loški potok (Kočevje), Hartman Ana od Marije Snežne v Loški potok (Kočevje), Matek Ana iz Rečice ob Savinji k Sv. Križu (Litija), Mencej Martin iz Trbovelj v Zavar (Ljubljana okolica), Kasper Marija iz Trnja (Dolnja Lendava) v Krupivnik (Murska Sobota), Bertonec Terezija iz Bogojne v Gornji Lakoš (Dolnja Lendava), Bobič Nada od Sv. Jakoba v Slov. gorah v Ruše (Maribor desni breg), Boriko Angela in Borko Franc od Sv. Jakoba pri Mariboru na Sladki vrh (Maribor, levi breg);

Casar Vinko iz Kobilja v Dobrovnik (Dolnja Lendava), Cvetko Ivan od Sv. Petra pri Mariboru na III. deško šolo v Mariboru, Čermelj Olga iz Črnuč v Moste pri Ljubljani, Čuk Ivan iz Dola k Sv. Jakobu ob Savi, Dežman Alojzij iz Rajhenaua (Kočevje) v Grčarice (Kočevje), Dobaj Emilija iz Krupivnika v Pertoč (Murska Sobota), Fram Vilko iz Hodoša v Prosenjakovce (Murska Sobota), Gajšek Nada iz Rakovcev v Tapanje (Konjice), Germek Marija iz Trbovelj-Vode k Sv. Jeditri (Laska), Golmajer Bogdan in Vida iz Dušec k Sv. Križu pri Kostanjevici, Grum Adolf od Sv. Miklavža pri Slovenjgradcu v Podgorje (Slovenjgradec), Hamerski Emil iz Konjice pri Litiji v Javorje (Ljubljana okolica), Hudales Zoran iz Rajhenaua (Kočevje) v Senovo (Brežice), Ivan Zora iz Kopanja v Sodražico (Kočevje);

Kljun Franc iz Konjšice pri Litiji v Zagorje ob Savi, Knaželj Vladislav iz

Naši kraji in ljudje

Poletje se že poslavlja

Vročine je konec — Zadnji izdatni in obsežni nalivi so prav kakor lani ohladili ozračje nad večjim delom Evrope

V poznem poletju, ko pljuskajo močni nalivi na asfaltna tla mest.

Ljubljana, 27. avgusta

Ni neobičajen pojav, da se človek skoraj vsako leto na kraju avgusta znajde pred dejstvom, da je prav za prav le prehitro že konec poletja. Saj je prav v našem predalpskem svetu, ko oko niti ne opazi še prvo ovenelo listje na drevju in vidno spreminjajočih se nians barv zelenega plašča prirode, običajen vpad slabega vremena konec avgusta oni čimtelj, ki nas opozarja na bližnji nastop meteorološke jeseni. Prehodno slabo, hladno vreme samo na sebi pa spet ne sme biti povod za malodušje, da bi zaradi umirajočega poletja ne imeli še prav prijetno in sončno jesen, katero bi morali vremenski ravnalci naši banovini še posebej zaradi obilnega dežja in le prerediti jasnih dni v poletju, brez zavisti pokloniti.

Po čemerni, prav jesensko oblačni večerji nedelji so se v noči na ponedeljek spustili na zemljo močni nalivi. Vso noč in ves današnji dopoldan je z malimi preledki gmeljo, zdaj zdaj krepko tresčilo. Iz zapada so se neprestano gromadili težki in vlažni oblaki, da je bilo dopoldne temno za okni ko v večernem mraku. In znova se je vili na zemljo naliiv za nalivom z močnimi pljuskami dežja. V vsem predalpskem svetu in obrobju notranjskega Krasa so narasle kalne vode, vpadle so temperature zraka in kljub vedrenju neba in soncu v prvih popoldanskih urah se bo le treba sprijazniti z mislijo, da je na našem, severozapadnem delu države konec vročega poletja in brezskrbnega kopalnega živčava po vodah.

Prav za prav je bilo pričakovati, da tudi avgust ne bo zaostajal za ostalima. Z obilo močjo oblagodarnega poletnega meseca na našem severu. Junij in julij sta pri nas znatno presegla običajen povpreček padavin, ki iznosi n. pr. v Ljubljani za junij 146. julij pa 139 mm. Ker je do nedelje padlo v avgustu v 10 padavinskih dneh nekaj nad 90 mm dežja, seveda pohiteva, da do konca meseca naskokni razlika ali celo preseže običajni svoj povpreček 144 mm, ki ga ima v Ljubljani. Želimole, da bi se naš veliki srčan izneveril tej tendenci ter v vezi s kinavcem in vinotokom, z res v vezi s kinavcem in vinotokom, s čim lepim vremenom zadržal letovišarje čim dalj v Sloveniji, kjer je zaradi bogatega rastlinskega plašča pestrobarvna jesen v zrcalu vedrine neba in sorca tolikanj lepa.

Vpad slabega vremena, ki je najbrž trajno preprečil vročino nad Evropo, se je letos v primeri z lanskim letom za nar dni zakasnil. Po razmeroma le malo hladnejšem poletju kot letos je lani krog 6. avgusta pritisnil nad Evropo zadnji val vročine. Prebivalstvo je tedaj trumoma hitelo v vode štirinajst dni je pritisnila vročina. Ljubljana je n. pr. v tih dneh zabeležila 8 dni s 30 stop. in še precej čez vročine, v Zagrebu so imeli 11. avgusta lani 36,5 stop. v senci. Na Španskem je strašna mnogo človeških žrtev. Po vsej Evropi so vročina 39 — 44 stop. v senci povzročila mnogo človeških žrtev. Po vsej Evropi so pustili številni gozdni požari, dokler ni 22. avgusta naenkrat nastopil vremenski preobrat. Silni orkani so tedaj opustošili obale Severne Amerike in Francije, z Atlantika pa so se prav kakor letos nogale nad Evropo nevihte, ki so tudi v Sloveniji in vsej državi povzročile z viharimi, točo in povodnjivo veliko škodo. Temperature so do konca meseca krepko vpadle in se ustale v vsej državi, z izjemo Primorja med 18 — 22 stop. Vročine je bilo konec.

Letošnji avgust je v primeri z lanskim v Sloveniji hladnejši, na jugovzhodu države pa vztrajneje toplejši. 30 stopinj v Ljubljani sploh nismo beležili, najtopleje je bilo 21. t. m. z 28°. Vročni dnevi so združena pritisnili s kratkim presledkom treh dni sredi meseca po vsem jugovzhodnem delu države, dokler ni nastopila konec minulega tedna z vpadom neviht tendenca ohlajanja. Današnji nalivi so v svojem območju ohladitve ozračja še pospešili. Sneg, ki je minule dneve le za nekaj časa pobelil vrhove notranje Bosne, Balkana in Turčije pa še nikakor ne svari pred zgodnjo zimo. Primeri, da je sneg celo v Bohinju zapadel v poletju na rumeno žito klasje so izjeme, ki potrjujejo možnost izredno naglo, za zato povsem trenutne ohlajitve vremena tudi takrat, kadar se človek take »zimске« slike najmanj nadeja.

Nalivi povzročajo občutno škodo

V 14 deževnih dneh avgusta je padlo že 137 mm dežja. Lani v tem času je bilo dežja za dobro polovico manj. Nalivi povzročajo občutno škodo pri otavi, ki je letos prav dobro kazala. V ljubljanski okolici je zginito že dosti otave. Gnoloba pa je uničila tudi mnogo krompirja. Ljubljana s pritoki je močno narasla in če ne bo konec deževja bodo spet poplave na Barju. Prvi današnji nalivi so bili v Ljubljani in okolici že ob 2. ponoči, najhujši pa sta bila okrog 5. zjutraj in ob 10. dopoldne. Med dopoldanskim nalivom je izšlo tudi v neko drevo na Barju.

Nad kamniškim okrajem je divjalo neurje vso noč. Šele proti jutru so nalivi nekoliko ponehali, dopoldne pa se je v predelkih vnovič vili silna ploha. Strela je tako pogosto udarjala v električno napeljavno, da so ponekod ugasnile luči. Nenadni nalivi so napolnili strugo Bistrice, na kateri so baš v zadnjem času popravljali škodo, povzročeno od jesenskih in pomladanskih poplav. Voda je napravila precej škode pri začetih delih, posebno pa pri velikem jezju pod železnim mostom, ki ga že dalj časa popravljajo.

Potniško letalo v borbi z neurjem

Potniško letalo »Spartane« je davi ob 8.30 kakor običajno odplovalo proti Sušaku. Vodil ga je pilot Jarošenko, v kabini pa sta sedela dva potnika. Nad Snežnikom so se zgrnili okrog letala črni oblaki in pilot je uvidel, da se bo treba vrniti. Nad Cerknico, kjer je spet zašel v oblake neurja ter izgubil smer, je krogil dobre pol ure in v temi oblakov naposled po kompasu usmeril letalo proti Ljubljani. Med najhujšim neurjem je letel nad mestom, ne da bi ga bil videl, šele cerkva na Rožniku mu

Po otvoritvi čebelarkega kongresa

Po srbskih pokrajinah se največ bavijo s čebelorejo železničarji

Beograd, 27. avgusta

V veliki Kolarčevi dvorani je bil včeraj, kakor je poročalo že ponedeljski »Jutro«, otvorjen vseslovenski čebelarški kongres. Ta kongres čebelarjev iz vseh slovenskih držav je po vrstnem redu šesti, pri tem pa drugi, ki je bil prirejen v Beogradu. Prvi so se čebelarji iz slovenskih držav zbrali l. 1910. ter priredili svoj kongres v Sofiji. Drugi kongres se je vršil naslednje leto v Beogradu, tretji v Moskvi, četrti v Pragi, peti pa na Poljskem. Na vseh teh kongresih so slovenski čebelarji polagali tudi temelje vzajemnega dela, ki je važno zlasti zaradi tega, ker so baš iz slovenskih krajev izšli ideologi in organizatorji čebelarstva. Prvi raziskovalci življenja in dela čebel v Evropi so bili Slovani: slovenski rojak Anton Jansa, lužiški Srb Adam Sirah, Ukrajinec Petar Prokopovič in Poljak Jovan Cerzon. Slovence Anton Jansa je bil prvi ravnatelj državne čebelarke šole na Dunaju in najboljši čebelarški strokovnjak. Poljak Jovan Cerzon pa je položil temelje čebelarstvu ne samo v svoji domovini, temveč tudi v Nemčiji.

Pod krasnim podnebnjem ima naša domovina vse naravne pogoje za dober razvoj čebelarstva. Ti pogoji so dosti ugodnejši kakor v mnogih drugih evropskih državah, čebelarstvo pa vendarle še ni na primernih višini. Eden od glavnih vzrokov je pač ta, da je za razvoj čebelarstva potrebno mirno življenje države in naroda, ki se z njim bavi. V srbskih pokrajinah so

Delavska zbornica za starostno in invalidsko zavarovanje

Ljubljana, 27. avgusta

V petek in soboto so v Zagrebu zborovali delegatke vseh delavskih zbornic na konferenci centralnega tajništva, ki je bila v prvi vrsti posvečena razpravi o problemih starostnega in invalidskega zavarovanja delavcev in nameščenec. Poleg drugih sklepov, ki so bili sprejeti na konferenci, je najvažnejša odločitev, da je treba spričo katastrofalne razširjenosti tuberkuloze med delavstvom brez odlašanja uvesti posebno invalidsko podporo za jeitične delavce, ki so zaradi bolezni postali nesposobni za delo. Prav v pogledu tuberkuloze se v našem socialnem zavarovanju občuti najtežja vrzel. Ker je vprašanje tako pereče, da vsaj zasilne rešitve ni mogoče več odlašati, je konferenca naložila Delavski zbornici podvzeti korake, da se že pri sedanjih ureditvah socialnega zavarovanja zagotovi delavcem, ki so vsaj 250 tednov zavarovani pri SUZORJU, v primeru težkega tuberkuloznega obolenja invalidska renta v iznosu 50 odst. zadnje zavarovane mezde. Ko bo realizirana ta zamisel, bo s tem celotna organizacija naše socialne politike storila dober korak naprej.

Ob dejstvu, da je položaj delavstva najtežji v rudarskih revirih, je konferenca posvetila posebno pozornost razmeram rudarskega delavstva. V posebni resoluciji je ugotovila, da rudarska podjetja svojim delavcem ne izplačujejo redno njihovih mezd. Nekatera podjetja so delavcem na dolgu že več kot leto dni. Namesto denarja jim izplačuje nekakšne nabavilne boni, za katere oddajajo trgovci blago pogostokrat 20 odst. dražje od dnevnih tržnih cen. Nekatera krajevna bratavske skladišnice ne izplačujejo redno bratavine in rod-

je dala pravo orientacijo, da je brez vsake nezdgoje pristal na letališču. Ko se je motor ustavil in so odprli potniki kabino, sta potnika začudeno vprašala, če sta že na Sušaku. Ko je deževje prenehalo, se je »Spartane« ob 12.45 dvignil ter odletel proti Sušaku. V borbi z neurjem je potniško letalo srečno prestalo svojo preizkušnjo po zaslugi pilota, pravega mojstra v letanju v oblakih.

Noč groze v Celju in okolici

Celje, 27. avgusta

Prebivalstvo Celja in okolice je danes doživelo viharo noč, ki je ne bo tako kmalu pozabilo. V nedeljo zvečer so se privili nad celjsko kotlino grozeči temni oblaki. Med neprestanim gremenjem se je ob 23.30 vili huda ploha, ki je z malimi presledki trajala do pol 3. zjutraj. Med drugim je tudi tresčilo v transformator pri Sp. Lanovžu. Strela je uničila varovalke, zaradi česar je bil ves okoliš do 7. zjutraj brez toka.

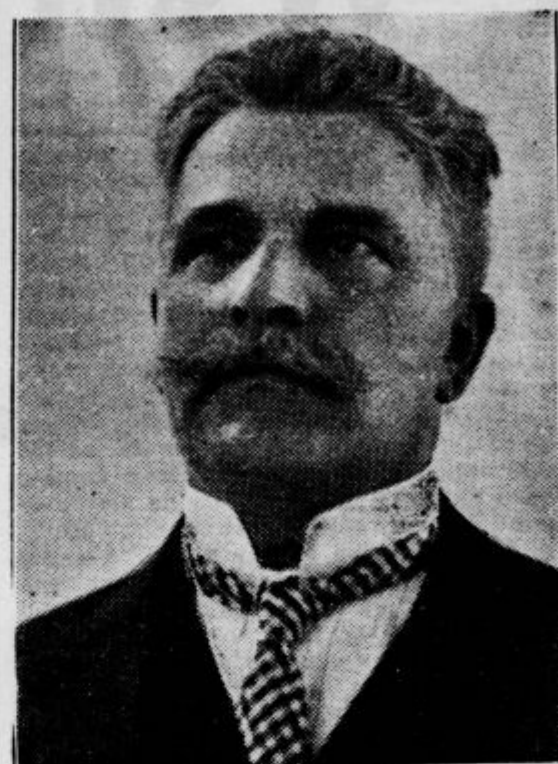
Okrog pol 2. ponoči je prihrumel vihar, ki je imel svoj center v Liscah in Medlogu. Vihar je bil tako silen, da je ruval in lomil velika drevesa kakor bilke ter metal opoko s streh. Najhujše je prizadel znani posestnik in restavrador g. Petriček v Liscah. Zračni vrtnec mu je podrl velik kozolec, zmetal tretjino strešne opeke s hiše ter zruval ali polomil okrog 30 sadnih dreves in 80 smrek. Ob državni cesti v Medlogu je vihar porušil mnogo sadnega drevja, pri vojaškem skladišču na Ljubljanski cesti pa je podrl visoko lipo in pretrgal električni vod. Vihar je oklestil mnogo dreves na Glaziji, v mestnem parku, na »Otoku« in drugod ter poškodoval mnogo streh in reklamnih desk. Vsi delavci v celjski in okolici so bili v mnogih stanovanjih in kleti ter povzročili znatno škodo.

Ker deževje tudi danes ni ponehalo, so pričeli pritoki Savinje rapidno naraščati. Struge Voglajne, Hudinje, Koprivnice, Sušnice in Ložnice so do roba napolnjene z vodo. Tudi Savinja je močno narasla. Če bi nocoj deževalo dalje, bo Savinja jutri zjutraj najbrž prestopila bregove. Ker pa je dež popoldne malo ponehal, je verjetno, da bo poplava vendarle izostala.

Pri boleznih žolča in jeter, žolčnih kamnih, zlatoci, uravna naravna »Franz Josefova grenčica« prebavo na naravno popolen način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje s »Franz Josefovo vodo« posebno dobro, če jo, mešano s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešče žolodce. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

nasio bratovskih skladišč. O tem poročamo več na drugem mestu. Konferenca obrača pozornost na dejstvo, da je treba velik del tega fonda kapitalizirati in s tem dati možnost zlasti za podpiranje težke industrije, tako da bi se za fond mobilizirali interesi delavstva in industrije obnem. Prav tako je treba spraviti v sklad interese posameznih pokrajin, da se prepreči divergenca, kakršne so se med pokojninskimi organizacijami posameznih rudarskih okrožij pojavile tudi ob ideji tega sanacijskega fonda.

Notranji minister živojin Lazić

je imel na sreski konferenci JNS v Kruševcu pomemben govor o notranje političnih prilikah, ki ga v izveščju objavljamo na drugem mestu.

Kongres jugoslovenskih zdravnikov na Bledu

Ljubljana, 27. avgusta

Kakor je »Jutro« že zabeležilo, se bo od 7. do 10. septembra vršil na Bledu kongres jugoslovenskih zdravnikov, ki ga pod vodstvom Jugoslovenskega zdravniškega društva prireja cela vrsta medicinskih stanovskih in strokovnih organizacij. Glavni del kongresa bo tvorila XVI. letna skupščina Jugoslovenskega zdravniškega društva, ki se bo pričela v petek 7. septembra v dvorani blejske Kazine s tovariškim sestankom in s sejo zveznega odbora JZD. V soboto ob 10. dopoldne bo svečana otvoritev kongresa, nato pa skupščina društva. Ko bo odpravljen formalni društveni del kongresa, bodo sledili v soboto, nedeljo in v ponedeljek številni znanstveni referati.

Ta del kongresa bo v prvi vrsti posvečen razpravljanju o zdravstvu na deželi. Za to temo je pripravljen 22 specialnih predavateljev, med katerimi so tudi slovenski zdravniki prof. dr. Zalokar (porodništvo na deželi), zdravstveni inšpektor dr. Živko Lapajne (higijena doma našega kmeta), direktor Higijenskega zavoda dr. Petrič (izvajanje asanacijskih del na podeželju), primarij dr. Meršol (problem difterije na deželi), upravnik sanatorija Golnik dr.

Ateka ni več...

Preska pri Medvodah, 27. avgusta

V soboto smo poročali o smrtni nesreči, ki se je pripetila v papirnici na Goricanah in katere žrtev je postal 4letni Franc Komarnik. Po srčni želji bolehnih vdove in osmerih otročičev, katerih najstarejši ima komaj 11 let in ki bi vsi še enkrat radi videli svojega tako nenadno izgubljenega očeta, je bilo truplo v soboto zvečer prepeljano iz bolnišnice v Presko in v kapeli rodbine Jarčeve položeno na mrtvaški oder. Kako globoko jo sočustvovala z nesrečno družino vsa meščanska okolica, so dokazovale trume ljudi, ki so ves dan prihajale kropit in so krsto in grob posule s cvetjem.

Kmalu po 4. popoldne v nedeljo so nesrečni žrtvi dela turbojno zapeli zvonovi v poslednje slovo. Preški zvonovi že dolgo niso plakali tako otožno. Človeku se je zdelo, kakor da bi se oni sočustvovali z globoko bolečino družine, ki ji je usoda ugrabila ljubljeno otca in skrbnega rednika. — Pogled na neobgljene črvice, ki so iokali ob odprtem grobu dobrega ateka, je bil tako bolesto grobiljiv, da so žalostni glasovi zvonov ponesli bolni plač sto in sto glave množice tja v široko Sorško polje in v temne grupe Polhovgrajskih dolomitov...

To resnično in iskreno sočustvovanje najširših plasti ljudstva, pokojnikovih stanovskih tovarišev, kakor tudi vseh ostalih tovarniških nameščenec, sorodnikov, sosedov in vsega drugega prebivalstva je bilo prežalostni vdovi v veliko uteho. Pisu teh vrst je globoko ginjela pripovedovala, kako so ji šli vsi na roko. Posebno hvaležno, je izjavila, dolguje domačemu župniku g. Valentinu Oblaku za njegovo plemenito tolažbo, predstojnikom papirnice gospodu šefu Guzelju in vodji obrata g. dr. Horovicu ter številnim drugim, ki so ji nudili kakršnokoli pomoč. Tem in mnogobrojnim pogrebem kliče: Bog plačaj!

Trije požari

Maribor, 27. avgusta

V petek je nastal požar v hlevu posestnika Antona Vrbnjaka v Dragotinčih v Slovenskih gorah. Ker ni bilo nobene pomoči in je primanjlovalo tudi vode, je objekt zgorel do tal. Škoda so cenili nad 20.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino. Sumijo, da je požar zanelila zločinška roka.

V nedeljo zvečer ob pol 11. je pričelo goreti v gospodarskem poslopju posestnice Ane Gubanjske v Razvanju. Ker je bilo poslopje s slamo krito, so plameni obheli tudi zraven stoječo stanovanjsko hišo. Na pomoč so najprej prišli domači gasilci, nato pa še gasilci iz Maribora. Posrečilo pa se jim je rešiti le nekaj pohištva. Ogenj je bil najbrže podtaknjen in je povzročil okrog 50.000 Din škode. Tudi to posestvo je bilo le deloma krito z zavarovalnino. Med nočno nevihto je strela udarila v veliko gospodarsko poslopje bratov Tamnjanov v Hudovcih. Veliko poslopje je bilo naenkrat v ognju. Na pomoč so prišli gasilci iz St. Ilje. Pesnice in iz Maribora, ki pa niso mogli več rešiti poslopja. Škoda znaša nad 100.000 Din.

Za vzgojo otrok
potrpljenje in

Ki-Ki
bonboni

Kjerkoli si bodi, Ki-Ki povsodi!

PROIZVOD UNION, ZAGREB

Neubauer (pobijan je tuberkuloze na deželi) in sreski zdravstveni referent dr. Vrečko iz Ptuja (pouk o higieni v osnovni šoli). Naslednji ciklus predavanj je posvečen svobodnim medicinskim temam. Med drugimi bodo predavali dr. Svetislav Stefanović iz Beograda o problemih medicinskega pouka, dr. Josip Glaser iz Šibenika o sterilizaciji duševno bolnih, dr. Ljubomir Živković iz Beograda pa o patologiji pokončnega človeka v civilizaciji. V stanovskem ciklu predavanj se bo razpravljalo o perečih problemih zdravniškega stanja in zdravstvene službe: o izpremembah zakona o bolnicah, o zdravniškem sindikatu (dr. Kusutis, dr. Milojevič in dr. Pavlovič iz Beograda) o zdravniški službi in zdravniškem pravilniku v delavskem socialnem zavarovanju, o splošnem ljudskem zavarovanju za zdravje (dr. Miroslav Schlesinger iz Zagreba), o vprašanju prehajanja zdravnikov iz samouprave v državno službo, o vprašanju patentiranja zdravil in končno še o položaju občinskih zdravnikov v dunavski banovini.

Vzporedno z zborovanjem Jugoslovenskega zdravniškega društva se bodo ob istem času vršili tudi kongresi Zveze jugoslovenskih pediatriov, Zveze stomatoloških društev Jugoslavije (t. j. strokovne organizacije zdravnikov za ustne bolezni), Jugoslovenskega združenja bolniških zdravnikov in Zveze zdravnikov socialnega zavarovanja kraljevine Jugoslavije. Poleg tega se bo vršila 7. septembra zjutraj tudi seja Zveze zdravniških zbornic, na kateri se bo med drugim razpravljalo o predlogu za izpremembo in dopolnitev zakona o zdravniških, o položaju zdravnikov prometnih bolniških fondov, o unifikaciji položaja banovinskih zdravnikov, o načrtu pravilnika o pravicah in dolžnostih sreskih zdravstvenih referentov, o pravilniku za izvrševanje zakona o pobujanju spolnih bolezni, o dopolnitvi navedbe ministrstva socialne politike in narodnega zdravja o kumulaciji zdravniških mest, o pogodbi z Zvezo zavarovalnih društev o zdravniških tarifah za pregled zavarovancev ter o predlogu glede minimalnih tarif za stomatologe.

V zvezi s kongresom bo prirejenih z Bleda za udeležence tudi več avtomobilskih in turističnih izletov, tako v Vintgar, na Mrzli studenec, v Bohinjo, v Kranjsko goro in na Vrščic, k Vrbskemu jezeru in preko Turjaka, Kočevja in Delnice na Sušak in Jadran. Po dosedanjih napovedih bo na kongres prisloilo okrog 500 zdravnikov iz Jugoslavije, najavili so se pa tudi gostje iz Bolgarije, Češkoslovaške in Poljske. Podrobno organizacijo prireditve vodi Zdravitiška komisija na Bledu.

Važno!

Polovična voznina za obiskovalce letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani velja za potovanje v Ljubljano od 1. do 9. septembra zaključeno, za povratek pa od 2. do 10. septembra zaključeno. Na obojni postaji je treba poleg cele vozne karte kupiti tudi rumeno železniško izkaznico za Din 5.—. Vozna karta v zvezi s potrdilom o obisku velesejma velja za brezplačen povratek.

Zagonetna družinska tragedija

Ptuj, 27. avgusta

Na občinski cesti iz Cvetkovec v Goritico se je sinoči odigrala krvava družinska tragedija. Z gasilske veslice se je vračalo domov več udeležencev, med njimi tudi zakonca Alojzija in Jožefa Firbas. Alojzija Firbasova se je s svojo svakinjo vozila na kmečkem vozu, njen mož Jožef pa se je za njimi vozil s kolesom. Naenkrat pa je odjeknil revolverski strel in Alojzija je padla mrtva z voza, njena svakinja pa je ob strahu omedlela. O strašnem dogodku so takoj obvestili orožnike, ki so Jožefa Firbasa zaslišali. Mož je izpovedal, da je bil v gozdu, skozi katerega so se vozili, že večkrat napaden in da je zaradi tega nosil samokres. Ko pa so prišli iz gozda, se je s kolesom zadel ob kamen, pri čemur se mu je nenadoma sprožil samokres in je strel po nesreči zadell ženo. Na travniku pred gozdom je bil tedaj pastir Jožef Kovačič, ki je izpovedal, da je opazil Firbasa tik ob gozdu ter da je nenadoma čul strel.

Sodna komisija je danes izvršila obdukcijo in je ugotovila, da je nesrečni žen strel prebil lobanjo v bližini levih senc. Kroglja je predrila glavo in je niso več našli. Ugotovili so tudi, da bi bila vsaka zdravniška pomoč zaman.

Smrtna nesreča

v kakanjskem rudniku

Sarajevo, 27. avgusta

V soboto se je pripetila v Novi jami kakanjskega rudnika tragična nesreča, pri kateri je izgubil življenje 37letni rudar Mato Bogovac, doma iz Seoca. Ob 7. zjutraj je odkopaval premog in se mu je pri tem delu sklada vsul na glavo. Težki kosf premoga so padli nanj s toliko silo, da so mu zlomili tilnik. Tovariši, ki so delali v bližini, so mu takoj prišli na pomoč in naglo je bil izvršen tudi transport ponešeneča iz jame. Komaj pa so nesrečnega rudarja prinesli v rudniško bolnišnico, je že podlegel hudim poškodbam. Mato Bogovac je zapustil ženo in pet nepreskrbljenih otrok.

Bogovčeva rodbina je izgubila v kakanjskem rudniku z Matom vred že štiri svoje člane. Eden je bil med žrtvami strašne katastrofe letos 21. aprila, dva druga pa sta se ponesrečila že poprej.

Komisija, ki je takoj pregledala kraj nesreče, je ugotovila, da ni mogoče iskati vzrokov v pomanjkljivosti varnostnih naprav, temveč da se je nesreča pripetila po gotovem grodnem naključju.

Danes ob 4, 7.15 in 9.15 monumentalni orientalni vefilm:

1000 IN DRUGA NOČ

Grandiozne svečanosti v carskih haremi! Pesmi! Igre! Plesi!

IVAN MOZUHIN

ELITNI KINO MATICA

Domače vesti

*** Botrovanje Nj. Vel. kralja v Slovenskih Goricah.** V nedeljo so imeli pri Sv. Antonu v Slovenskih Goricah lep praznik. Že 14 dni poprej so pri Sv. Antonu in po vsej okolici govorili, da bo Nj. Vel. kralj boter devetemu sinu malega posestnika Fekonje v Drenčevu. Vas se je praznično odela in pred cerkvijo so postavili velik slavolok. Tu se je zbrala množica ljudstva z domačim županom na čelu in slavnostno sprejela odposlanca majorja Pavliča, ki je prispel točno ob napovedani uri in spremstvu sreskega načelnika dr. Senekoviča. Pri sprejemu je bil tudi starosta mariborske sokoške župe dr. Goršek ter dve četi Sokolov in gasilcev v krojih. Mašo je daroval župnik g. Škof pred oltarjem zunaj cerkve. Po maši je bil slovesen krst, pri katerem je dete dobilo ime Aleksander. Po cerkvenih slovesnostih je kraljeva odposlanca in druge odlične goste domači župnik povabil na južino. Ob tej priliki je zastopnik Nj. Vel. kralja izročil za krščenca zlatnik in zlat križec, srečnemu očetu Fekonji pa je sporočil, da bo kralj kril vse dolge ne-govega malega posestava. Vsem, ki so bili pri slavnostnem krstu Fekonjinega sina, bo ostal dogodek v najlepšem spominu.

Mumija

Povest o stari egiptski mumiji, kateri je neki zdravnik dal življenje. Čudni doživljaji egiptčana v današnjih dneh. Naslovno vlogo mojrsko poda Boris Karloff. Danes ob 4, 7. in 9. uri ob običajni nizki vstopnini Din 4.50 in 6.50.

ZVOČNI KINO DVOR Telefon 27-30

*** Sreska skupščina JNS za gornjegrajski okraj** bo v sredo 29. t. m. ob pol 11. v Radmirju pri Majcenovcu. Udeležiti se je tudi minister n. r. in generalni tajnik stranke dr. Albert Kramer. Udeležba vseh delegatov občinskih organizacij je obvezna! Tudi ostali sodelavci so na skupščino vabljeni! Ako bi bilo v sredo jutraj slabo vreme, se skupščina preloži in bo dan skupščine pravčasno objavljen.

*** Stoletnica rojstva zgodovinarja Natka Nodila.** V Splitu bodo v petek 31. t. m. proslavljali stoletnico rojstva slavnega splitskega rojaka, narodnega borca in zgodovinarja Natka Nodila. Pri proslavi bodo sodelovali zastopniki oblasti, višjih šol, prosvetnih organizacij in narodnih društev. V gledališču bodo prirejena slavnostna akademija, na kateri bo govoril vseuč. prof. dr. Grga Novak, ki je Nodilov naslednik na zagrebški vseučiliški katedri. Nodilov spomin poveljuje tudi plošča, vzidana v poslopje splitske klasične gimnazije. Udeleženci proslave bodo okrasili Nodilov grob in to spominsko ploščo.

*** Velike slavnosti Nemcev v Vojskovi.** V soboto in v nedeljo so se vršile v Torzi sredi Bačke velike slavnosti Nemcev, ki slavijo 150 letnico svojega prihoda iz Pfalze in naselitve v naših krajih. Nemška naselbina v Torzi je bila istočasno tudi prva cerkvena občina nemških protestantov. Proslave so se udeležili zastopnik Nj. Vel. kralja, protestantovski škof iz Zagreba ter večja deputacija iz Pfalze. Vsa nemška naselbina v Jugoslaviji je poslala na proslavo nekaj svojih zastopnikov. Pri proslavi so razstavili v Torzi tudi narodne noše in razne predmete, ki so jih imeli nemški naseljenci pred 150 leti.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« v Šiški. — Telefon 33-87

Nepozabni vefilmi

Tarzan

V glavni vlogi

Johny Weissmüller

Predstave v torek, sredo in četrtek od 7. do 9. ure.

V dopolnilno nov Foxov zvočni tednik. Pride »Roman ene noči«!

KULTURNI PREGLED

Kongresna številka „Zdravniškega vestnika“

Pravkar je izšla obsežna, nad 228 strani obsegajoča 6.—8. številka strokovnega glasila slovenskih zdravnikov »Zdravniški vestnik«, ki ga ureja dr. R. Neubauer na Golniku. Zajeti zvezek je posvečen v celoti prvemu jugoslovanskemu protituberkuloznemu kongresu in prinaša poleg izbranih poročil o poteku kongresa vsa predavanja in razprave. Tako predstavlja pravi zbornik člankov o tuberkulozi in njenih medicinskih problemih, o organizaciji protituberkuloznega boja in o drugih sorodnih vprašanjih. Članki in razprave so objavljene v izvirnem besedilu, t. j. slovensko in erobirvaško in opremljeni z resumeji v svetovnih jezikih. Kakor poudarja uredništvo, se s tako vsebino »Zdravniški vestnik« prvič predstavlja širši jugoslovanski pa tudi inozemski javnosti Narodna protituberkulozna liga v Ljubljani je prav stori-la, ko je kongresni material poverila »Zdravniškemu vestniku«; tako ne bo postal dostopen samo udeležencem samega kongresa, marveč tudi širšim zdravniškim krogom.

Na prvih straneh sta poleg uvoda objavljena otvorilni govor predsednika Jugo-

slovanske lige proti tuberkulozi, san. generala dr. Jordana Stajića in epiminski govor, ki ga je imel docent dr. Ivan Matko o velikem boju zoper tuberkulozo prof. A. Calmette. Priobten je tudi pozdravni govor predsednika Narodne protituberkulozne lige dr. J. Bohinca.

Dolgo vrsto predavanj in razprav odvijajo izvajanja dr. Jordana Stajića (Beograd) o zakonodajnih ukrepih v boju zoper tuberkulozo. Predavatelj ugotavlja kot neizpodbitno dejstvo, da je tuberkuloza socialna bolezen in dokumentirano dokazuje, kakšne dolžnosti sledi iz tega za državo in razne javne korporacije. Referat tudi predlaga razne nove ukrepe, ki bi jih bilo treba izvesti v naši državi, da bi se poglabila in razširila borba proti tuberkulozi. Posebno apelira na pristojne činitele, da naj se čimprej ustave na zakon o zatiranju tuberkuloze. O istem predmetu referira dr. Stefan Ivanič (Beograd). Dr. Željko Hahn (Zagreb) razpravlja o socialnem zavarovanju v boju zoper tuberkulozo. Le-to je pri nas prav glede tuberkuloznih nepopolno, ker še nimamo invalidskega zavarovanja, bolniško zavarovanje pa je bolj nego v drugih

vsem medicinski in nezakonski rojeni. Za obe ugodnosti (brezplačno stanovanje in kosilo) se prosi v eni prošnji, podčrtati pa je treba ugodnost, ki jo prosilec v prvi vrsti želi. Prošnje morajo biti opremljene z izpričevali o položnih poslednjih izpitih (kolokvijih), pri začetnikih z izpričevalom o višjem tečajnem izpitu, pri vseh z ne nad eno leto starih in po pristojni davčni upravi potrjenim ubožnim izpričevalom (premoženjskim izkazom) ter s krstnim in rojstnim listom. Oziroma se bo le na ubožna izpričevala (premoženjske izkaze), ki vsebujejo vse za presojo siromašnosti potrebne podatke. Pomanjkljivo opremljenih prošnji uprava ne bo uvaževala. Zaradi lažje preglednosti naj bodo sestavljene prošnje po enotnem obrazcu. V levem robu prošnje naj označi prosilec svoj priimek in ime, pod tem fakulteto in dovršeni semester, v desnem robu pa ugodnosti, ki jih je užival v preteklem semestru. Poudariti je treba okolnosti, ki sprejem posebnega pripočajo, n. pr. nezakonski sin, izredna ubožnost, odlični uspehi v študiju itd., navesti pa tudi eventualne podpore, stipendije, ki jih uživa prosilec, bodisi od kakšne druge ustanove, bodisi od države ali samouprave. Upravni odbor ODD opozarja na § 1 hišne-

Kaj bo 31. VIII. 1934?

ga reda za Oražnov dijaški dom, ki se glasi: »Želja blagopokojnega dr. Oražna je bila pripraviti slušateljem medicinske in eventualno drugih fakultet preprosto, a kolikor možno prijetno bivanje v dijaškem domu, da se nemoteno posvetijo svojemu strokovnemu študiju, da tako koristijo sebi in domovini. Zato bodi vsakega stanovalca skrb, da bo sožitje v dijaškem domu urejeno in mirno, vedenje kolegijsko in v obče vzgledno. Zato pričakuje, da se javijo kot prosilci le dijaki, ki se hočejo vedno in povsod ravnati po ustanoviteljnih željah. Nekolkovane prošnje naj bodo naslovljene: Upravni odbor Oražnovega dijaškega doma v Ljubljani (univerza), ki jih bo sprejemal do 3. oktobra t. l. Vse prošnje, ki bodo vročene upravi po tem datumu, se ne bodo upoštevale. Nezadostno frankirani prošnji uprava ne bo sprejemala.

Spoštovana Lutz poč

JUGOLUTZ, d. z. o. z.
Ljubljana VII, tel. 3252
Celje: zastop. Majdič »Merkur« veletrg. žel.

*** O narodnih plesih.** Za časa Ljubljanskega vselejma bo tudi festival narodnih plesov. Priprani smo, da bo to prireditve imela velik uspeh, saj bo pokazala lepoto in bogastvo slovenskih plesov. Omeniti pa moramo, da so se marsikateri originalni narodni plesi že pozabili, oziroma dobili moderne primese. Te dni je izšla v Beogradu knjiga »Narodne igre« I. del profesorice Ljubice in Danice S. Janković. V predgovoru in uvodu je govor o potrebi take knjige; podana je terminologija s potrebnimi znaki; načela dela in kraji, kjer se poedini plesi še izvajajo na originalni način. Tem sledi opis 100 narodnih plesov, starih,

Kaj bo 31. VIII. 1934?

zmačinskih za kraje, iz katerih so vzeti. Čeprav so v tej knjigi zastopani plesi vzhodnih in južnih krajev naše domovine, izbira je bogata in raznovrstna. Nekateri plesi so prava remek dela. Z ozirom na formacijo se plešejo nekateri v kolih, odprti in zaprti, nadalje v parih ali trojkah, v dveh nasprotnih vrstah in najrazličnejših drugih kombinacijah. Tako izbrani in strokovno obdelani narodni plesi nam lahko služijo kot odlični material za ustvarjanje nacionalnega umetniškega baleta. Razen tega bo knjiga koristila vsem onim, ki se zanimajo za narodne ples. Z zadovoljstvom pozdravljamo izdajo knjige »Narodne igre« in želimo avtoricama na tem polju še mnogo uspeha. Omeniti moramo še, da je gđ. Ljubica Janković tudi avtorica odlične šolske knjige »Iz slovenske književnosti«. Njena je zasluga, da se je mnogo srbskih dijakov začelo zanimati za slovensko književnost.

*** Dopust skavtskim voditeljem.** Na prošnjo glavne uprave skavtske zveze in na priporočila ministra za telesno vzgojo je predsednik ministrskega sveta sklenil, naj se vsem državnim uslužbencem, skavtskim voditeljem dovolj dopust zaradi sodelovanja na pokrajinski konferenci voditeljev

Pozor na 31. VIII. 1934!!

Vsi,

ki bolujete na revmatizmu in protinu

pijte redno Rogaško slatino vreca »Donat«. Vprašajte vašega zdravnika!

skavtskega pokreta v Jugoslaviji, ki bo v Beogradu 6., 7. in 8. septembra. Dopust pa se bo vračunal v redni letni dopust.

*** Državnoznanstvo.** Ta knjiga dr. Ogrina Frana, sreskega načelnika, izide v kratkem v docela novi, predelani obliki. Vsebuje nauk o državi in državni organizaciji in podaja pregledno vsebino upravnih in drugih zakonov. Knjiga je odobrena kot učbenik v srednjih in strokovnih šolah ter za nabavo učiteljskih knjižnic v mešanskih in osnovnih šolah. Nedvomno pa se bo mogla uporabiti tudi na drugih šolah. Knjiga je potrebna tudi raznim uradom, kandidatom za izpite iz upravnega prava in priporočljiva za vsakogar, ki želi spoznati ustroj države. Založi jo Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

*** Tri kilometre dolga in dva in pol metrov široka cesta samih razstav bo, v primeru izražene, letošnja »Ljubljana v jeseni« od 1. do 10. septembra. Te jesenske prireditve služijo v redno dopolnilo spomladanskim vselejmom. »Ljubljana v jeseni« podaja vsakokrat v zaokroženi obliki raznovrstne razstave kulturnega in gospodarskega značaja. Kako zanimive in priljubljene so te razstave prireditve pri občinstvu, dokazuje že samo to, da je obisk v jeseni čisto močnejši kot ob pomladanskem vselejmu. Razstava »Ljubljana v jeseni« bo plod tisočev pridnih rok in duha kmeta, delavca, obrtnika, gospodarja, gospodinjice, kulturnega delavca in znanstvenika.**

*** Velika skupščina Ciril Metodove družbe** bo se vršila 16. septembra na Vrhniki. Vse CM podružnice, ki še niso naznanile svojih delegatov, naj to takoj store, da se jim pošljejo zglasnice.

*** Gibanje planincev v obmejnem pasu.** Pogranična komanda je pojasnila, da morajo imeti planinci v obmejnem pasu potrjeno člansko izkaznico SPD od pristojne policijske oblasti. Radi neoviranega poseta planin v obmejnem pasu prosijo SPD, da člani vstopajoča predpise pogranične komande.

*** Najboljša privatna trgovska šola, Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg 2-II., vpljuje do 13. septembra dnevnio v svoj enoletni trgovski tečaj od 9. do 12. in ob 4. do 6. šola se nahaja v središču mesta Ljubljane in razpolaga z velikimi svetlimi učilnicami, najmodernejšimi učnimi pripomočki in odličnim proforskim zborom. Na trgovskem tečaju poučuje po sodobnih metodah in izbranem učnem načrtu poleg običajnih trgovskih predmetov tudi nauk o reklamah, in sicer kot edina strokovna šola sploh. Zavoljo visokovrednosti pouka je šolnina tega tečaja tudi najnižja. Podrobna, brezplačna pojasnila in in prospekte daje ravnanstvo zavoda. Najboljše priporočilo šole je dejstvo, da si je pridobila v kratkem času svojega občinstva velik sloves ne samo v Sloveniji, temveč tudi med brati Srbi, ki jo vobče označujejo kot nasledniko Mahrove šole.**

*** Rumene izkaznice za polovico voznino** v Ljubljano na vselejmo (od 1. do 10. septembra) prodajajo blagajne vseh postaj po 5 Din. Postajališča teh rumenih izkaznic ne vodijo in ne izdajajo. Kdor potuje v Ljubljano na vselejmo in vstopi v vlak na postajališču, mora nabaviti rumeno železniško izkaznico na prvi prihodnji postaji 50% popust velja za potovanje v Ljubljano od 1. do 9. septembra, za povratek pa od 2. do 10. septembra vključno. Na obojni postaji se obenem z rumeno izkaznico za 5 Din kupi cela vozna karta, ki velja potem v zvezi s potrdilom o obisku vselejma za brezplačen povratek.

*** Zasledovan nepoštenjakovič.** Delavec Janez Srebrnjak se je zadržal dalje časa v okolici Št. Vida, kjer je opravljal razna priložnostna dela. Te dni pa je Janez, ki je doma iz Vogelj na Gorenjskem, izginil. Popreje pa je ukradel blagovno Antonu Tratniku s Trate pri Št. Vidu 1000 Din vredno moško kolo, gostilničarju Antonu Štrklju, pri katerem je bil nekaj časa v službi, pa novo gnojniko sesalko ter dvigalo za vozove, vredno oboje 1400 Din. Srebrnjak, ki ga zasledujejo orožniki, je vse ukradene predmete najbrže kje pod ceno prodal.

*** Morilec posestnika Oslja pripeljan v Ljubljano.** Orožniška eskorta iz Kranja je v soboto popoldne privedla v preiskovalne zapore ljubljanskega okrožnega sodišča 1. oktobra 1908. V prebačevem pri Smledniku rojenega posestnikovega sina Janeza Knjica, ki je pred tednom zaklal in oropal posestnika Franceta Oslja v Trbojah.

*** Epilog umora na Vrhniki.** Letos 6. maja so na Vrhniki odkrili umor posestnika in čevlarskega mojstra 66letnega Jakoba Gantarja. Moža so našli na njegovem domu zabodenega. Morilca, ki je svoji žrtvi pustil ves denar ter se polastil le njegovega ko-

lesa, so kmalu izsledili. To je bil mizarski vajenec Rudolf Mesec, ki se je učil pri nekem mojstru na Drenovem griču. Pozneje so vrhniški orožniki tudi ugotovili, da je vajenec Mesec lani dvakrat zažgal hlev svojemu gospodarju. Rudolf Mesec je duševno zaostal mladenček ter so sodni psihiatr ugotovili, da ni odgovoren za svoje zločine. Pred malim senatom ljubljanskega sodišča se je vršila tajna obravnava proti mladotletnemu Rudolfu Mesecu in sklenjeno je bilo, da bo Rudolf Mesec na nedoločen čas izročen varstvu zavoda za nedolotne in nerazsodne zločince.

*** Vabila k otvoritvi jesenskega ljubljanskega vselejma** od 1. do 10. septembra so razposlana. Če komu vabilo pomotoma ne bi bilo dostavljeno, naproša vselejmska uprava, da ga reklamira v vselejmski pisarni.

*** Gospodinja se večkrat sramuje,** ko vidi kako črna je voda, ki je v nji oprala perilo, namesto da bi bila vesela. Saj je temna voda samo dokaz, kako temeljito je očistilo perilo Zlatorogovo milo. Obilna, gosta in nežna bela pena, ki jo daje Zlatorogovo milo, prehača namreč pri pranju skozi tkanino in ji vzame vso nesnago. Zato je pravilen ljudski glas, ki veli: »Le Zlatorog milo da belo perilo!« To milo je res dobro in — domače. Priporočamo ga!

*** Obledela obleke barva v različnih barvah in pilaira tovarna JOS. REICH.**

Iz Ljubljane

*** Stanje ponesrečene turistič gđ. Jesihove.** V gorah pred tednom ponesrečena gđ. Pavla Jesihova iz Ljubljane je v petek zapustila Leonišče ter je bila prepeljana v neki zagrebški sanatorij. Zdravniki so dognali, da ima gđ. Jesihova tudi drugo novo nalomljeno.

*** Vsem ljubljanskim perskim zborom** vabilenim v Hubadovi župi JPS. Vabilni vns, da se govtovo in obvezno udeležijo zelo važnega pevškega sestanka in pogovora v sredo 29. t. m. ob 20. uri in sicer ženski zbori v Hubadovi dvorani Glasbene Matice, moški zbori pa v telovadnici drž. realne nasproti Glasbene Matice. Pričakujem, da se boste mojemu povabilu vse in vsi solidarno odzvali. Z iskrenim pevskim pozdravom. Zorko Prelovec, pevovodja Hubadove župe JPS.

*** Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevo ob 20. vasa mešanega zbora. Nujno zadržati naj to sporoče na listku (v nabiralniku). Odbor.

*** Društvo »Tabor«.** Drevo nujna pevška vaja.

*** Mestna počitniška kolonija v Poljanah** se vrne dne 28. t. m. ob 17. uri pop. z avtobusom v Ljubljano. Starši naj pričakujejo svoje otroke ob navedeni uri pred Mestnim domom.

*** Halo, halo jesen je tu.** Popravljamo tiskarske škrate, ki je vsakoli v nedeljsko notico, ki je mlado in staro pozvala, naj se uče harmoniko in orglice. Vpisovanje pa ni na Bleiweisovi cesti 32, ampak na Bleiweisovi cesti št. 21.

*** Aretirani berač.** Orožniki v Vevčah so prijeli oženjenega pekoveškega pomočnika Alojzija Florjančiča, ki je bil zaradi beračenja in tatvine že nešteto krat kaznovan. Je star 38 let, zdrav in krepek. Beračič je od hiše do hiše, kakor hitro se mu je nudila prilika, pa je tudi kradel. V Polju je pokradel za 200 Din raznih stvari. Ko so ga orožniki vprašali: »Zakaj krađe«, jtm je odvrnil: »Kradem, ker sem živčno bolan. Ta bolezen je taka, da me ne pusti«. Izročil je bil okrožnemu sodišču.

*** Tatovi so vedno podjetni.** Z nove stavbe na Stožicah, v bližini kisarne, je odnesel predvčerajšnjim neznanec na škodo piljarja Ivana Figarja 150 Din vredno vrvo, dolgo 18 m. V gostilno Ane Krečičeve na Vidovdanski cesti je bil te dni izvršen vrom. Storilec je odnesel fotoaparata, 2 kg čokolade, nekaj škaflet sardin in nekaj drobiža. Krečičeva je oškodovana za nekaj nad 500 Din. Delavcu Francetu Novaku pa je nekdo odjedal celo 2 metra hrastovih drv, in sicer s prostora ob Povšetovi ulici poleg intendantškega skladišča. Tatu še v nobenem primeru niso izsledili.

*** Kopališče, ki ustreza v vseh oziirih, je kopališče »Slona«.**

Iz Maribora

*** Zdravniška vest.** Banovinska uprava je imenovala specialista za notranje bolezni asistenta dr. Staneta Lutmana za izvrševalca dolžnosti šefa oddelka za notranje bolezni pri tukašnji splošni bolnišnici.

*** Izpred sodišča.** Pred malim kazenskim senatom se je večeraj zagovarjal priletni France Lorgier iz Maribora zaradi raznih prevar. Od ljudi je izvajal donar na ta način, da se jim je predstavljaj kot in-

Vse za šolo letos — v Cirilovi!

Člani uradniške in člani železnižarske nabavljajne zadruge, zahtevajte nakaznico za Cirilovo knjigarno!

gienskega značaja

Drugi del zbornika oboega klinično-medicinska predavanja, ki so namenjena kajpak praktičnim zdravnikom. Posebno zanimiva in celo laiki umiliva je eplozna razprava dr. Vladimira Cepulica (Zagreb) o načelih sodobnega zdravljenja tuberkuloze. Dr. P. Samardžija (Klenovnik) razpravlja o terapiji razpete kaverne v pnevmotoraksu, dr. Ibler - Sertič (Zagreb) premostriva zdravljenje pljučne jetike z ambulatornim pnevmotoraksom, dr. Janko Komljenović (Zagreb) obravnava kirurško zdravljenje pljučne tuberkuloze. O pomenu frenikoektomije in procesu v zornjih pljučnih partijah piše dr. Fran Sorič (Split), medtem ko dr. Tomaž Furlan (Golnik) govori o teoriji in praksi pri pleuritčnih komplikacijah v umetnem pnevmotoraksu.

O vprašanju »Ali je pljučna jetika ozdravljiva?« razpravlja dr. Miloš Sekulič (Beograd). O težkočah in zaprekah pri zdravljenju pljučne tuberkuloze piše na osnovi zemnivega primera iz prakse dr. Otop Haus (Ljubljana), dr. Jevrem Nedelković in dr. Julka Popović (Beograd) navajata izbrpzen pregled svojih izkuscev v krioterapiji (zdravljenje z zlatom). O poizkusih zdravljenja pljučne tuberkuloze s holinaki pripraviti referira dr. Miloš Murič (Beograd) O medikamentnem odpravljanju hemoptoe (krvavenja pri tuberkulozi) poroča dr. Vjekoslav Krišan (Sarajevo), a dr. D. Debovec (Ljubljana) se bavi z zdravljenjem pljučne tuberkuloze a posebnih

organizacija z zdravnikom na dom. Najzanimivejša pot v boju zoper tuberkulozo je volja do zmage.

Dr. M. Vrašević (Beograd) razpravlja o značaju in delu protituberkuloznih dispanzerjev. Važnega kompleksa socialno-higienike problemov tuberkuloze se dotika dr. Ivan Matko (Maribor), namreč šole in tuberkuloze. (O tem predmetu pripravlja dr. Matko posebno knjigo, ki izide v kratkem). Obširne razprave ne bo s pridom prečital samo vsak zdravnik, marveč tudi šolnik. Dr. Matko ugotavlja, da je pri nas do 14. leta starosti 90 do 80% otrok inficiranih s tuberkulozo. Umrlivo je tedaj, da se mora boj zoper tuberkulozo začeti že pri otrocih. O tem stavi dr. Matko vrsto načelnih predlogov in praktičnih nasvetov. Isto vprašanje, čigar izredna važnost je očitna, obravnava dr. Vasa Savič (Topolšica). S stališča praktičnega pedagoga se bavi s tem vprašanjem Andrej Skulj (Ljubljana), ki izvajanja obeh zdravnikov izpopolnjuje a praktičnimi opazovanji in izkušnjami šolskih klinik. Dr. J. Prodan (Ljubljana) obravnava predmet: Protituberkulozni dispanzer v službi higijene Dr. Karl Petrič (Ljubljana) se bavi z borbo proti tuberkulozi a stališča higienika. O socialno-profilaktičnem delu protituberkuloznega dispanzerja razpravlja dr. Rafo A. Feri (Split). Dr. Skarič (Split) piše o propagandi in o sredstvih za protituberkulozni boj, nakar sledi obsežna resolucija socialno-hi-

ženjer, ali tkalski mojster in kaj sličenega. Svoja dejanja je priznal, hotel jih je pa oblažiti z navedbami, da je bil vselej pijan. Lorbek, ki je star znanec sodnije, saj ni bil nič manj kot 22krat kaznovan, so ob sodnji na 2 leti težke ječe in 360 Din denarne, odnosno 5 dni zaporne kazni. Po prestani kazni bo odveden v prisilno delavnico.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

Dr. Fran Toplak

zopet redno ordinira

MARIBOR, Glavni trg št. 18
od 9. do 11. ure in od 15. do 16. ure

a— Nagla smrt. V nedeljo popoldne je umrla zaradi srčne kapi 53letna gostilničarka in oskrbnica planinske postojanke pri Sv. Bolifenu na Pohorju Franciska Setina. Pokojnica je bila zelo priljubljena. Pokopali jo bodo danes popoldne na limbuškem pokopališču. Naj ji bo lahka zemlja.

a— Tragična smrt. Včeraj jutrija so potegnili izpod jezca mlinarja Alojzija Šostarja v Frankolovem 22letnega posestnikovega sina Josipa Znidarja. V nedeljo popoldne je ves vesel hodil iz gostilne v gostilno in je najbrže zvečer padel v narasti potok in utonil.

Iz Celja

a— S celjske gimnazije. Prof. dr. Fran Zgeč je po potrebi službe premeščen z drž. realne gimnazije v Ptuj na drž. realno gimnazijo v Celju. Za supleta na drž. realni gimnaziji v Celju sta na novo nastavljeni ga. Anton Knap in Ivan Krašnja.

a— Za Hofmannthalovega »Slehenika«, ki ga bo uprizorila ljubljanska drama v soboto 1. septembra ob 19.30 in v nedeljo 2. septembra ob 16. in 19.30 pred Marijino cerkvijo v Celju, v primeru slabega vremena pa v Mestnem gledališču, se dobijo

vstopnice v predprodaji v knjigarni »Dobrovin« na Kralja Petra cesti. Ker vlada za upravitelje zelo veliko zanimanje, priporočamo zunanjim obiskovalcem, da si takoj rezervirajo vstopnice v predprodaji.

a— Zopet nesreča pri mlaiči. V soboto je pomagal 24letni brezposelni ključavničarski pomočnik Alojzij Kajtna od Sv. Kristofa nad Laškimi pri mlaiči pri posestniku Francu Skalici. Pri delu je mlaičnica zgrabila Kajtno za levo roko in mu zmečkala prste. Kajtna se zdravi v celjski bolnišnici.

a— V celjski bolnišnici je umrl v soboto 67letni čevljarji mojster Vinko Gobec iz Celja, Gosposka ulica 8.

Iz Ptuja

Vse za šolo letos — v Cirilovi!

Člani uradniške in člani železniške nabavljajo zadrage, zahtevajte naznake za Cirilovo knjigarno!

Zločinska roka požiga

Kamnik, 27. avgusta

Pred kratkim smo poročali o požaru v Lokah v Tuhinjski dolini, kjer je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika g. Maliju. Ogenj je nastal v slami nad hlevom ob 3. jutrtja in je bil po dosedanjih ugotovitvah podtaknjen.

Zdaj pa so imeli v Lokah spet nov požar. Ob isti jutrtji uri je prišel goreti kozolec posestnika Alojza Frontinija iz Lok št. 9. Pod dvojnikom je bil naložen voz z žitom, v kozolecu pa je bilo tudi žito. Ogenj je nastal v žitu na vozu in je bil ob takem nenavadni uri očitno podtaknjen. Pogorelo je 5 oken kozolca in voz z žitom. Gasilci so z velikim trudom omejili požar, da se ni razširil na sosedna poslopja in kozolce, v katerih je bilo še naloženo žito. Posestnik g. Frontini pravi občutno škodo, ker mu je pogorelo precej žita. Škoda je tem večja, ker kozolec ni bil zavarovan.

Gospodarstvo

Zahteve našega trgovstva

Resolucije glavne skupščine Zveze trgovskih združenj

Kakor je že ponedeljkovo »Jutro« poročalo, se je v nedeljo vršila v Slovenskih Konjicah XIV. redna skupščina Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino. Na tej skupščini so bile soglasno sprejete številne resolucije, ki vsebujejo glavne zahteve našega trgovstva in se v glavnem glase takole:

Gospodarska politika

Trgovstvo, razpravljajoč o gospodarskem položaju, je sklenilo zahtevati, da se omogoči gospodarstvu na osnovi svobodne gospodarske diskusije zdravo in temeljito razpravljanje o vseh važnih vprašanjih in problemih. Naša notranja gospodarska politika ni v skladu s potrebami gospodarstva. Upravlja se enostransko, dajajoč poednim stanovom preveč zaščite. Iz neskladnosti gospodarske politike izvirajo težkote, a katerimi se gospodarstvo bori (zaščita kmeta, ustavitelj kredita in splošno pomanjkanje denarja, nazadovanje prometa in zaslužka). — Nujno je potrebno, da se naša notranja gospodarska politika preustroji v tej smeri, da bo v bodoče temeljila na načelu objektivnega in pravičnega zastopanja in pospeševanja blagostanja vseh delovnih stanov, na poštenosti in pravičnem razdelitvi dohoda in bremen. Naroda naj ne razkrajata politična in verska pripadnost, marveč naj ga združuje v naprej določeno gospodarsko delo. Gospodarski krogi streme za tem, da se težnje gospodarstva v naši gospodarski politiki bolj uveljavijo. Trgovstvo za mnoge težnje ne najde pravega razumevanja. Zaradi tega ugotovljamo, da je nujno potrebna reforma gospodarske politike, ki naj se izvede takoj, da bodo zastopani v narodnem predstavništvu vsi delovni stanovi po svojih stanovskih organizacijah; predhodno naj se vzpostavi gospodarski svet, čigar člani naj odposlajo svobodno izvoljene uprave gospodarskih korporacij.

Davčne zadeve

Trgovstvo ugotavlja, da je davčna obremenitev presegla mejo zmožnosti in plačilne sposobnosti. Zaradi velikega padca prometa, na minimum znižanega zaslužka in pomanjkanja vsakega cenenege kredita trgovina naglo propada. Eden važnih vzrokov propadanja te važne gospodarske stroke je velika neekladnost, ki vlada med onemogočeno plačilno zmožnostjo davčnih obvezancev in vedno večjimi javnimi dajatvami. Vsa težka davčna obremenitev leži na malem in erdnjem gospodarju. Velika industrija, ki je pretežno v rokah tujega kapitala, prenaša svoj zaslužek v inozemstvo in prispeva sorazmerno le malo k finančnim potrebam države. Prekomerna

oziroma na specifično zdravljenje. Dr. Gjuro Orlić (Dubrovnik) piše o zdravljenju (tuberkuloze) v Jugoslovanskem Primorju (ali ob primorski kraji primerni za plućno bolezen). Dr. R. Neubacher (Golinj) je pripeval na osebnih izkušnjah sloneči donek: »Sodobno zdravljenje tuberkuloze in sanatorij«.

S tem so izprani članki in razprave. Zvezek zaključujejo razna poročila in vesti. Najnovejša številka »Zdravniškega vestnika« je nedvomno ena naših najboljših in po anovi najširše zajetih publikacij o tuberkulozi in je zaradi tega vredna, da smo ji tudi pred širšo javnost posvetili pozornost ter opozorili na njo ne le zdravnikov, marveč tudi vse, ki jih zanimajo socialno-politični, higieni in zdravstveni problemi našega naroda. Oprema je prav dostojna in je v čast izdajatelju.

Gledališke igre v Rušah

Staroelavne Ruše pod zelenim Pohorjem so vas, kakršne Slovenci sicer ne premoremo. Njihovo kulturno življenje bi lahko tkovalo z marsikaterim podeželskim mestom, pa bi Rušani pravo gotovo odnesli prvenstvo. Nekdo je imela ta nenavadna vas celo gimnazijo, in v Rušah so se igrali pasijonke igre prvič v našem slovenskem jeziku. To je bilo tako splošno prvo slovensko gledališče, in to v času, ko drugod po Slovenskem pač še nihče ni mislil na to, da bi tudi slovensčina lahko postala odski jezik. Pozneje

o Ruše slovele zaradi svoje odločne narodne zavesti, ki je kljubovala vsem naporom germanizatorjev. L. 1914. so dobile Ruše ime »Mali Beograd«, ki jim je ostalo še vse do sedaj. Po osebovanju so si zgradili Rušani najmodernejšo osnovno šolo na Slovenskem. Sokolski dom, ki bi delal čast tudi vsakemu mestu in v njem gledališki oder, primeren tudi za predstave v večjem stilu. Nedavno so proslavili s pevskim festivalom dvajsetletnico obstoja Pavaškega društva Ruše, a vedno so tudi zvesti tradiciji diletanškega gledališča.

Menda so Ruše sploh naša edina vas, ki ima redne sezone svojega odra, na katerem delujejo izvrstni, zelo poštvalni in ambiciozni diletanti, gotovo pa edina z rednim letnim gledališčem. Samo ljubljansko Narodno gledališče je na Slovenskem priložilo predstave na prostem pred Rušani. Maribor jih je pa uvedel istočasno, t. j. pred tremi leti. Na iniciativo člana ljubljanske opere Vekoslava Janka, ruškega rojaka, ki preživi vsako leto poletnice v svoji rojstni vasi, so pred trami leti uredili nad vasjo, tam, kjer se začne z gozdom poraslo borje dvigati proti Sv. Arehu, letno gledališče, ki je po svoji krašni leži in vseh možnih prednostih pač edinstveno. Lani so prostor še izpopolnili, letos so spet nekaj dodali, prihodnje leto pa nameravajo napraviti še več. In tu, na tem prostoru so v nedeljo, 19. t. m. otvorili svojo tretjo sezono z dramatičnim Jurčičevim »Desetega brata«. Niso se pa zadovoljili z dramati-

gledni uredbe o zaščiti kmeta zahteva trgovstvo, da se terjatve trgovcev izločijo iz zaščite.

Izvor lesa.

V razpravi o gospodarskem položaju je skupščina razpravljala tudi o težavnem stanju naše lesne trgovine in je ugotovila, da so glede na propadanje te za narodno gospodarstvo važne stroke potrebni nujni ukrepi. Trgovstvo zahteva:

1. V notranje trgovinskem pogledu naj se olajšajo predpisi, ki ovirajo izvoz lesa. Posebno težko prizadenejo naše lesne izvozne prekomerno visoke prevozne tarife. Sosedne države dajejo izvoznikom lesa velike ugodnosti v prevoznih in izvoznih premijah, kar povzroča našemu izvozu, ki trpi na visokih stroških izvoza po železnici, občutno konkurenco. Trgovstvo apelira na kr. vlado, da glede na velike ugodnosti, ki jih uživa Avstrija na lesnem tržišču v Italijo, z znatnim znižanjem prevoznih tarif, ustvari možnost bodočega izvoza lesa v Italijo.

Mnogo težko povzročajo našemu izvozu razni devizni predpisi, zlasti pa odredba, s katero se zahteva predložitve potrdila o plačanih davkih v avro izdale izvoznega overenja; cenik za zavarovanje valute je dosledno previsok in izvozniki v nobenem primeru ne dosežejo v ceniku določenih cen, kar povzroča težkote pri kritju overenja; rok za kritje overenja je mnogo prekratek in overenje z ozirom na neločno plačilo kupcev v določenem roku ne more biti kriti; tudi se ne upošteva v kritje overenja denar, ki ga dobi izvoznik po kakem denarnem zavodu ali osebno od kupca.

2. V zunanje trgovinskem pogledu zahteva trgovstvo: a) da se doseže preferenčna ugodnost, kakor jo po gospodarskem sporazumu z Italijo uživa Avstrija, tudi za naš izvoz lesa v Italijo. b) V pogledu ureditve izvoza lesa v zvezi z ustanovitvijo kontrolnega urada v Beogradu, izjavlja trgovstvo, da se s centralizirano ustanovo ne strinja, ker bi tako ureditev povzročila težkote pri izvozu. Zato zahteva da se izvrši revizija načrta uredbe o kontroli izvoza lesa v toliko, da se osnujejo izvršilni organi po lesnih področjih (Ljubljana, Zagreb, Sarajevo, Sušak). c) Zaradi neugodnih denarnih prilik, padca cene in produkcije ter nazadovanja izvoza, je zašlo naše lesno trgovstvo v težaven kreditni položaj. Lesna trgovina ne more pridobiti inozemskih trgov, ker zaradi polnega pomanjkanja kreditov ne more prevzemati večjih naročil. V interesu izvoza našega lesa in uvažanja, da tvori les važno postojanko tudi v naši trgovinski bilanci, je, da se izvoznikom lesa nudijo obratom primerni krediti od strani državnih denarnih zavodov.

Zakon o obrtni.

Glede na nejasnosti, ki jih povzročajo predpisi zakona o obrtni in ki dopuščajo različna tolmačenja, je potrebna novelizacija tega zakona. Novelizacija zakona o obrtni naj v načelu prizna večjo pristojnost reševanja poslov benamskim upravam, da bi mogle v okviru zakona same odločati v etvareh, ki se tičejo gospodarskih, kulturnih in socialnih prilik trgovine dotičnega banovinskega področja. Posebno pa zahteva trgovstvo glede novelizacije zakona o obrtni: 1. Učna doba trgovskih učencev naj znaša tri leta. 2. Ukline naj se krošnjarstvo za vse vrste blaga, izvrzmi izdelkov domače hišne industrije, ki pa morajo biti v dovoljenju našesti. 3. Iz zakona naj se izločijo določbe o posestniku zasebnikov po potnikih z vsem blagom. 4. Otvoritev prodajaln industrijskih podjetij naj bo vezana na prijavo trgovinske obrti in podvržena plačilu vseh davšnin. 5. Spremeni naj se § 14. (4) zakona o obrtni tako, da se odvzame pravico obrtnikom, da bi po treh letih samostojnega obrtovanja mogli odpreti trgovske lokale, za katere je potrebna izobrazba. Obrtniki naj bi imeli pravico zaprositi za dovoljenje izvrševanja trgovskega obrta le za sorodno stroko.

★

V poročilu o poteku letne skupščine Zveze trgovskih združenj, ki je bilo objavljeno v ponedeljkovem »Jutru«, je zaradi tehničnih ovir izostal naslednji odstavek, ki ga danes naknadno objavljamo:

V imenu konjskega prebivalstva in kot član banovinskega sveta je zborovalce pozdravil konjski župan g. Jereb. Enako je v daljšem govoru pozdravil občan zbor narodni poslanec g. Gajšek, ki je izjavil, da je prišel na zbor kot prijatelj trgovcev, zavedajoč se, da trgovci niso samo posredovalci, temveč tudi važni faktorji v modernem gospodarstvu ter kulturni pionirji. Omenil je med drugim, da daje trgovski stan največji nacionalni davek v obliki prispevkov za nacionalna in kulturna društva. Poudarjal je tudi potrebo smotrane gospodarske politike, zlasti pa pametne finančne politike, ki ne sme iti samo za tem, kje bi našla nove davčne vire. Pri nalaganju davčnih bremen pa se je treba strogo držati zakona. Kot domačin je zborovalce pozdravil predsednik konjskega združenja g. Šumer, ki je še posebno pozdravil vidne predstavnike našega trgovstva g. Ivana Jelčina, Konrada Elsbacherja, Ferdia Pinterja. Al-

est posebno, individualno merilo, lahko pa trdim, da je Sornikova dramatičnacija za Ruše in njih oder na prostem zelo prikladna in da je tudi celotna predstava pokazala resno vnetje in silo Jankove režiserske roke. Vse tisto, kar pri diletantih moti, je skrbno zabrisal, da se nikjer ni opazilo, če se pa je, je bilo vidno komaj večjemu očesu. Skupinske scene, ki so pri diletantih najkločljivejše, so to najbolj potrdile. Visek vsega je pa bila Sornikova upodobitev desetega brata. Sornik, ki je grbaet in si je za predstavo pustil nalašč rasti brado, je igral tako resnično, da bi mogel nastopiti na vsakem odru. Občudoval sem zlasti tudi njegovo mimiko in geste. Najboljši poleg njega je bil Krjavci Jankovega brata, tik, ki je res vreden pohvale. Pa tudi cela vrsta drugih ljudi zasluži vse priznanje. Pozdrav graščak. Koruzova Manica, Stančev Kvas itd. In to brez pretiravanja. Ruški diletanti imajo tradicijo in jemljejo stvar nenavadno resno, kar so priznali tudi že mnogi kritiki, pokloniki igralce, režiserji itd., kot Skrbinski, Kreft, Tomažič in drugi. Želim le, da bi ruško letno gledališče ostalo in rodilo po našem podežlju obilo resnega poenostanja.

R. Rehar.

O Heinrichu Heineu je izšla pri Nouvelle Revue Française obsežna studija Antonina Valentina z naslovom »Henri Heine«. Češko gledališče v Brnu je napovedalo za prihodnjo sezono Krležovo »Ledec in »V taborišču« (U logoru).

lina Smerkolja in dr. Plessa.

Zbornični predsednik g. Ivan Jelčina je imel nato jednat govor, v katerem je najprej poudarjal, da vlada v trgovskih vrstah solidarnost in stanovska zavest. Dotaknil se je vprašanja naših podeželskih denarnih zavodov, to je kreditnih združenj, ki jih je 800 in ki danes vegetirajo ter nimajo pravega življenja. Te zavode, ki so važni instrument slovenskega gospodarskega napredka, je treba postaviti na noga. Tudi drugod je prišlo do krize denarništa in do stika, toda brez polemike in razburjenja so omogočili zopet vzpostavitev zaupanja. Češkoslovaška je žrtvovala milijarde, da je ohranila likvidnost denarnih zavodov. Avstrijska država pa je za sanacijo treh dunajskih velebank žrtvovala skoro 10 milijard Din. Za vzpostavitev likvidnosti naših denarnih zavodov so pri nas v primeri s temi državami potrebne malenkostne vsote. V svojih nadaljnjih izjavah je bil vavil z vprašanjem Prizada, ki je povzročil našemu sadnemu izvozu s svojim postopanjem občutno škodo. Monopolizacija je že pri žitnem režimu pokazala dovolj neuspeha, saj je ta režim stal državo 500 milijonov Din. Na koncu svojih izjav je še poročal o potovanju jugoslovanskih gospodarstvenikov v Bolzarijo, kjer so bili naši gospodarstveniki presenečeni od bratske

Veliko obrtniško

zborovanje v Ljubljani

Zveza obrtnih društev za dravsko banovino v Ljubljani bo priredila v nedeljo 2. septembra ob 10. uri dopoldne v dvorani hotela pri Mikliču veliko zborovanje, na katerega so že povabljeni vsa obrtna društva, kakor tudi obrtna združenja iz vse dravske banovine. Na tem zborovanju se bo razpravljalo o sledečih važnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu: 1. Splošni gospodarski položaj in naše obrtništvo; 2. Davčna obremenitev in eksistencija obrtniškega stanu; 3. Nujna potreba stanovske zaščite obrtniškega stanu; 4. Propaganda domačega dela.

Ta dnevni red dokazuje, da bo to obrtniško zborovanje velikega pomena za naše obrtništvo, ki bo imelo priložnost, da javno opozori vse merodajne čimtelje na dejanski položaj, v katerem se nahaja danes naše obrtništvo in na ukrepe, ki jih je treba storiti v interesu celotnega gospodarstva za naše obrtništvo.

Ta pestri dnevni red še sam dovolj zgovorno dokazuje upravičenost in pomen tega obrtniškega zborovanja, kjer bo imelo obrtništvo priložnost, da se izrazi v vseh važnih vprašanjih našega gospodarskega življenja in da javno opozori vse merodajne čimtelje na dejanski položaj in na ukrepe, ki jih je treba storiti. Zborovalci si bodo po zborovanju ogledali tudi zanimivo obrtno razstavo na vselejšnje, na kateri bo nazorno in podprt s statistiko prikazan položaj slovenskega obrtniškega. Udeležba bo velika, ker imajo udeleženci zborovanja razne ugodnosti. Legitimacija, ki stane za veselejši sicer 10 Din, bodo dobili udeleženci zborovanja v hotelu Miklič (kjer se bodo legitimacije tudi žigosale) za 6 Din. Vsek udeleženec kupi vozni listek na odhodni postaji in istočasno kupi tudi rumeno železniško legitimacijo za 5 Din, kar vse pri prihodu v Ljubljano obdrži, ker ima, ako se udeleži zborovanja, pravico do polovične voznine.

Poročila s hmeljskih tržišč

Zateška Zveza hmeljarjev poroča, da je obiranje hmelja v zateškem okolišu v polnem teku in bo v zgodnjih legah kmalu končano. Polzevbe v posameznih občinah kažejo, da bo pridelek po količini enak, kakor je bil lani (pri čimer pa je treba upoštevati, da je bil lani pridelek mnogo manjši nego prejšnja leta). Kakovost obiranega hmelja je glede barve in vsebine lupulina izjemno onega hmelja, ki so ga morali predčasno obrati, dobra, deloma celo izvrstna. Kupčija še ni prišla prav v tek in se novo blago kupuje po 1800 Kč za 50 kg (68 Din za kg), slabše blago pa tudi izpod 1800 Kč. Ta cena je razmeroma nizka glede na cene v Nemčiji, kjer znašajo 1975 do 3000 Kč.

Zadruga hmeljskih trgovcev v Zatu poroča, da bo letina v zateškem okolišu letos dosegla že precej cenjeno količino 95.000 starih stotov. V barvi in rasti je istočasno blago mnogo boljše nego lansko, le hmelj iz nasadov, ki jih je napadel rdeči pajek, ima slabšo in slabo barvo. Novi hmelj nakupujejo poleg domačih izvoznikov in komisijarjev tudi predstavniki nemških velikih pivovar. Cene novemu hmelju pa znašajo za prvovrstni zateški hmelj 1800 Kč, za srednji pa 1600 do 1700 Kč za 50 kg. Pretekli teden je bilo prodanih nekaj manjših partij lanskega hmelja po 1400 do 1500 Kč.

Tudi iz Nürnberga poročajo, da je obiranje hmelja v južnonemških okoliših v polnem teku in da je kakovost letošnjega proizvoda prav dobra, tako glede velikosti kobil, vsebine lupulina in lepe zelene barve. Letina pa je po količini slabša, nego je bila lanska in se ceni pridelek po količini na 70 odst. lanskega pridelka.

Gospodarske vesti

— Zrebanje vojne škode 1. septembra. Na podlagi določb čl. 3 februarске novcke k zakonu o izplačilu vojne škode se bo 1. septembra ob 9. dopoldne vršilo v oddelku državnih dolgov in državnega kredita v Beogradu XV. zrebanje dobitkov loterijske 2.5 odst. državne rente za vojno škodo in sicer obveznice nove izdaje, ki so bile z menjane za stare obveznice.

Borze

27. avgusta.

Na ljubljanski borzi so oficialni devizni tečaj ostali danes skoro brez sprememb. Avstrijski šiling je nadalje slab in notira v privatnem kliringu 7.96—8.06 (v Zagrebu promet po 7.98), grški boni pa notirajo 29.65—30.35 (v Zagrebu 29 zaključek). Angleški funti so v privatnem kliringu na zagrebški borzi znova pustili na 225, kar zatreba oficijelnemu tečaju a premijo 31.9 odstotka (v beograjskem privatnem kliringu je bil zabeležen tečaj 225.70—227.30). Španske pezete pa so se v Zagrebu nudile po 6.05.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bil zabeležen nov smaten skok Vojne škode, in sicer kar za preko 10 točk. Za kaso je prišlo najprej do zaključka po 349, pozneje pa po 355 (v petek po 341). Nadalje je bil promet v 4% agrarnih obveznicah po 40 in v 6% begluških obveznicah po 61 ter končno v delnicah PAB po 215.

Devize

Ljubljana. Amsterd. 2300.96—2312.32, Berl. 1325.14—1335.94, Bruselj 796.91—800.85, Curih 1108.35—1113.85, London 169.75 do 171.35, New York 3316.61—3344.87, Pariz 223.95—225.08, Praga 140.90—141.56, Trst 290.90—293.30 (premijsa 28.53). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 7.96—8.06. Curih. Pariz 20.2025 London 15.3050, New York 302.25, Bruselj 71.90, Milan 26.29, Madrid 41.8750, Amsterdam 207.65, Berlin 119.60, Dunaj 56.90, Stockholm 78.90, Oslo 76.90, København 68.35, Praga 12.7225, Varšava 57.90, Atene 2.9150, Bukaresta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 12.68, London 26.92, Milan 46.17, NewYork 50.67, Pariz 35.56, Praga 21.72, Curih 175.67, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elekti

Ljubljana. Vojna škoda 345—350, 7% invest. 71 den., 8% Blair 67 bl., 7% Blair 57 den., 6% begluške 62.50—63, 4% agrarne 40—41.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 352—355, za avgust 351 den., za september 353—358, za oktober, november 352 den., za december 353—362, 4% igrarne 40—41, 7% investicije 71.50 den., 7% Blair 57 den., 6% begluške 62—63; delnice: PAB 215 do 220, Sečerana Osejek 120 bl., Sečerana Vel. Bečkerek 750 bl., Trboveljska 70—78.

Beograd. Vojna škoda 355—356 (355, 352), za september 355—357 (356, za dec. 358 den.), 7% invest. 72 den., 6% begluške 63.25—63.50 (63.50), za december 64.48 do 64.50 (64.25), 8% Blair 68 bl., 7% Blair 57.50—58.50, Narodna banka 4090—4120, PAB 216.50—217.50 (217.50).

Dunaj. Dmav-Sava-Jadran 9.90, Ruše 7, Trboveljska 9.85, Alpine—Montan. 9.25, Kranjska industrija 4, Sečerana 14.50.

Blagovna tržišča

21.10.

+ Chloso, 27. avg. Začetni tečaji: Pšenica: za sept. 103.50, za dec. 104.75, za maj 106.50; koruza: za sept. 78.75, za dec. 80.75, za maj 83.875.

+ Winnipeg, 27. avg. Začetni tečaji: Pšenica: za okt. 84.50, za dec. 85.625.

+ Ljubljanska borza (27. t. m.) Tendence za žito neizpremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): pšenica (po mleviski tarifi): baška 79.80 kg po 155 — 157.50; baška, 80 kg po 157.50 do 160; koruza (po navadni tarifi): popolnoma s/ha s kakovostno garancijo za avgust 147.50 — 150; moka: baška, 0c po 250—255, banatska 0c po 255 — 260.

+ Novosadska blagovna borza (27. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet slab. — Pšenica baška okolica Novi Sad, srednje-baška, gornjebaška in gornjebanatska 104 do 106; baška okolica Sombor 102 — 106; baška, ladja Tisa in Begej 115 — 117.50; slavonska 104 — 106; sremska 102 — 104; baška in banatska, ladja Dunav 112.50 do 115 (vse nova, 79 kg, 2%). Oves: baški, sremski in slavonski 62.50 — 65; banatski 60 — 62.50; baški, ladja 68—70. Ri: baška 80 — 82.50. Jermen: baški in sremski novi, 65/66 kg 102.50 — 105; baški jari, 67/68 kg 115 — 120. — Turščica: baška 85—87; baška okolica Sombor 98 — 88; banatska 83 do 85; sremska, pariteta Indija 85 — 88; baška, ladja Sid 92 — 93; baška, ladja Tisa in Dunav 93 — 94. Moka: baška in banatska 0c in 0c/2c 180 — 200; 0c/2c 160—180; 0c/4c 140 — 160; 0c/6c 120 — 140; 0c/8c 105 do 110; 0c/10c 105 — 107.50; sremska in slavonska 0c/2c in 0c/4c 180 — 190; 0c/6c 160—170; 0c/8c 140 — 160; 0c/10c 120 — 140; 0c/12c 110; 0c/14c 105 — 107.50. Fišol: baški in sremski beli brez vrta, 2% 125 — 130. Otrbi: baški in sremski, v jutastih vrečah 72.50—75; banatski, v jutastih vrečah 70—72.50, baški ladja 80—82.50.

+ Budimpeštanska termiska borza (27. t. m.) Tendence za koruzo prijazna, za pšenico slaba. Pšenica: za okt. 15.94 do 15.95, za marc 17.08—17.09; koruza: za sept. 11.05—11.10, za maj 11.10—11.15.

Borba za pomladitev

Nova odkritja in novi uspehi Steinachove šole

Znani »oče pomlajevanja«, dunajski profesor Steinach, in njegovi učenci so v zadnjih časih raziskovali učinke močno koncentriranega spolnega hormona, ki so ga pred nedavnim pridobili v čisti obliki. Že v svojih znamenitih eksperimentih s preaditvijo je prof. Steinach odkril odvisnost telesnih in duševnih spolnih znakov od delovanja ključnih žlez. Ta odvisnost se je pokazala najočitneje z umetnim spreminjanjem spola. Samice z vsajenimi samskimi spolnimi žlezami so kazale izrazito ženske spolne znake, samci s samičjimi žlezami so se vedli nasproti samcem ka-

kor samice. Dr. Kun, učenec prof. Steinacha je analiziral učinke čistega spolnega hormona in je ugotovil, da so ti učinki isti kakor pri presaditvah spolnih žlez.

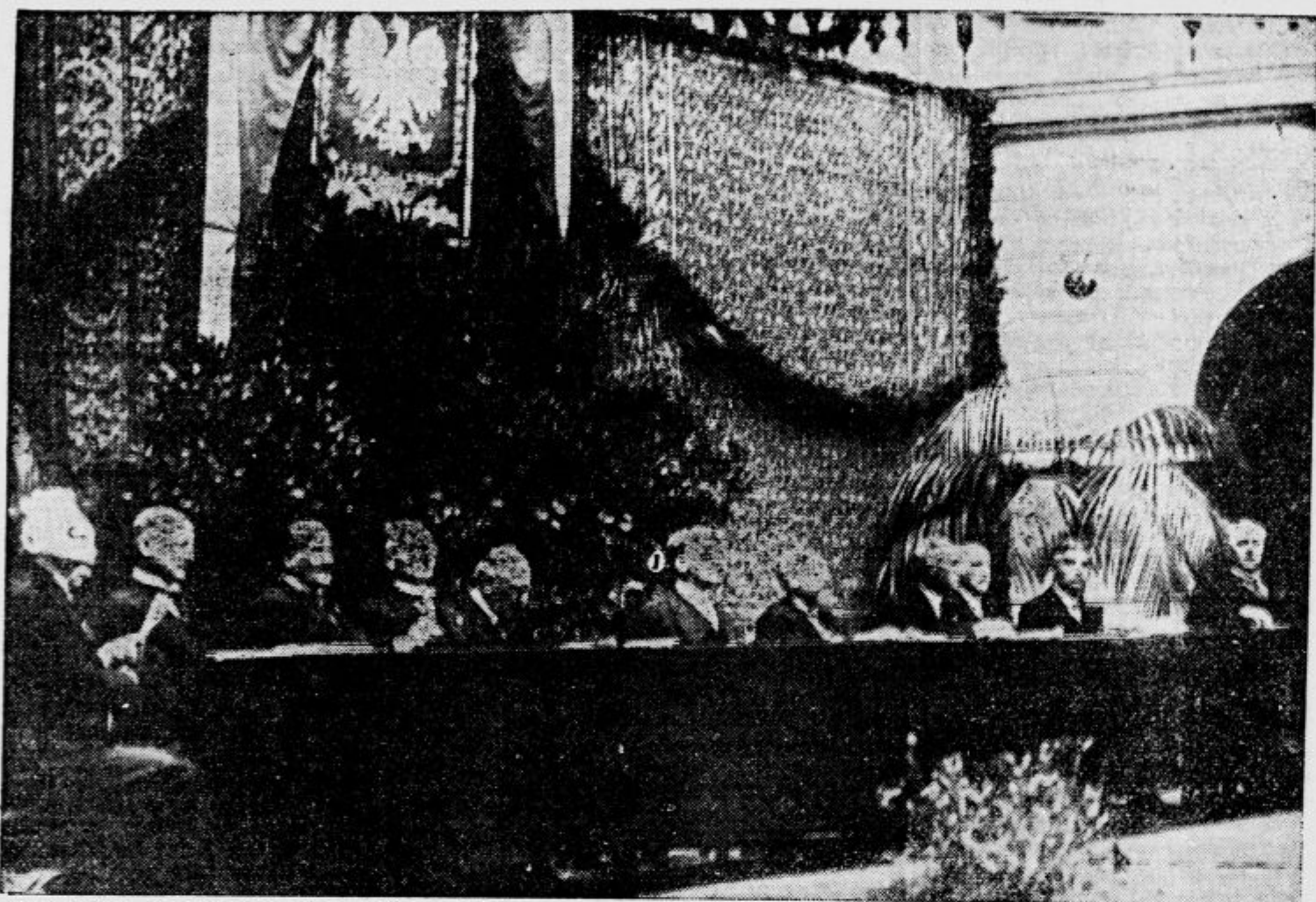
To odkritje so poskusili uporabiti za odpravo ženske frigidnosti. V mnogih primerih je z injekcijo hormona ta namen res uspel. Čeprav ima frigidnost večinoma duševne izvore, se da normalno stanje doseči brez psihoterapije s hormonalnimi postopki.

Napredek v pridobivanju spolnega hormona pa je omogočil tudi nove uspehe v

zatiiranju starostnih težav. Neki ginekolog je z močnimi injekcijami spolnega hormona odpravil neki 74 letni ženski srbenje, ki se pojavlja v starosti, a se je pri tem pokazal pomlajevalni učinek tega hormona tudi v delovanju njenih starostno okrnelih organov.

Steinach je zadnja leta s hormonskimi injekcijami dokazal, da se da z njimi pri živalih odpraviti tudi sterilitet, kolikor je te kriva oslabele ključne žleze. Sedaj preizkušajo na Dunaju to metodo tudi z ženskimi in uspehi so zelo veliki.

Mednarodni geografski kongres v Varšavi

Kakor smo že poročali, se vrši v Varšavi mednarodni kongres geografov. Slika kaže otvoritveno sejo. (Od leve proti desni:) Pavlovski, Vouie, Charles Close, Homy, de Martonne, Jedrzejewicz, Romer, Mecking, Bianchi, d'Espinosa, Steese in Loth Jerzy

Tajno policijsko poročilo

Stavisky še vedno razburja francosko javnost

Pariški »Matin« je objavil izjavo, da mu je mogoče podati vsebino tajnega poročila policijskega komisarja Guilleuma o Princeovi aferi. To poročilo prihaja do sklepa, da je treba domneve o samomoru ali roparskem umoru Princea zavrniti, samo hipoteza o političnem umoru je pravilna.

Ta vest pariškega lista je zbudila v francoski javnosti velik odmev. Spet so se začele polemike med pristaši domneve o samomoru in domneve o političnem umoru. Pravosodni minister Chéron je tisku poslal izjavo, v kateri pravi, da se preiskava o

Princeovi zadevi nadaljuje z vso skrbnostjo in objektivnostjo ter da predstavlja Guilleumovo poročilo samo del te preiskave. Družina umorjenega sodnega svetnika Princea je protestirala proti nekimi trditvam tega poročila, a tisk zahteva odločno, naj se to poročilo uradno objavi.

Med tem je pravosodni minister vdovi Staviskemu, ki je, kakor znano, v preiskovalnem zaporu ženske jetnišnice »La Petite Roquette«, dovolil, da sme videti svojega otroka. Za pet ur je smela ostaviti zapor, ne da bi jo spremljal kakšen organ javne varnosti. Otrokom so, kakor smo opetovano pisali, povedali, da je oče odpotoval v Ameriko, a mati leži v bolnišnici. Vdova Staviskemu ni hotela razdreti te pravilice. Iz zapora je odšla naravnost v neko kliniko, kjer si je dala obvezati nogo, kakor da ji je ta bolna. Šele potem so privleli otroka k njej.

Listi poročajo tudi to, da je začel eden izmed glavnih obtožencev v aferi Staviskemu, njegov odvetnik Giboud-Ribaud z gladovno stavko. Mož ne je in ne pije že več nego teden dni iz protesta proti zavlačevanju razprave. Njegovo stanje je zelo resno.

Avstrijski kancelar optimist

DR. SCHUSCHNIGG,

ki se je po obisku svojega rojstnega kraja Rive ob Gardskem jezeru, vrnil s svojega političnega potovanja iz Italije, je izjavil zastopniku pariškega »Tempsa«, da je prepričan o skorajšnji konsolidaciji evropskih razmer

Cosyns in van der Elst v Bruslju

Na bruseljskem letališču so sprejeli poleg oficijelnih zastopnikov »stratosferna junaka« tudi sorodniki in prijatelji

Žrtev lastnega izuma

Te dni smo poročali o nesreči, ki se je primerila v laboratoriju za izdelovanje strupenih plinov v fortu Aubervilliers na Francoskem in zahtevala človeško žrtev. O tem poročajo sedaj podrobneje:

Mladi francoski kemik Roger Gaillard, ki je štel komaj 23 let, je izumil tako hud strupen plin, da more človeka usmrtiti v eni sekundi. Plin se izdeluje v tekoči obliki. Gaillard je vršil poskuse z njim v kemičnem vojnem laboratoriju omenjenega forta pri Parizu. Iz laboratorija so nosili plin v velikih steklenih balonih v skladišče, ko je začel na dvorišču iz nekega balona hipoma uhajati. Takoj so ukrenili vse potrebno, Gaillard pa, ki je bil v bližini balona, je nekaj plina že vdihnil. Utegnil je okoli stoječim še zaklicati, naj si nataknejo plinske maske, potem se je zgrudil. Spravili so ga takoj v bolnišnico. Tu si je navidezno opomogel, a ponoči ga je spet napadlo in je umrl za oslabelostjo srca.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Dedič v mrličevi postelji

Svojevrsna goljufija poljskega kmeta

Po sedmih letih so odkrili na Poljskem primer goljufije, kakršnemu menda ni para. Do odkritja je pripomogla izpoved neke dekle na smrtni postelji.

V vzhodnopolski vasi Vilag je umrl 1. 1927. bogat samec in ostavil svoje posestvo in vse imetje svojemu mlajšemu bratu. Bilo je sicer znano, da sta oba brata živela že več nego 20 let v razprtiji, a ker je sestavljal oporoko zanesljiv notar, je ni mogel nihče ovreči. Pred kratkim pa je obolela neka dekla, ki je služila na tistem posestvu in ko je čutila, da se ji bliža zadnja ura, je izpovedala, da je pred sedmimi leti sodelovala pri hudi slepariji za dediščino.

Mlajši brat je namreč z njeno pomočjo in s pomočjo nekega hlapca spravil umrlega starejšega brata takoj po njegovi smrti v sosedno sobo, se vlegel sam v njegovo posteljo in dal poklicati nekega no-

tarja. Pomoč dekla in hlapca si je zagotovil z denarjem. Notar obeh bratov slučajno ni poznal in goljuf je igral vlogo na smrt bolnega moža tako mojstrsko, da je notar le s težavo sledil s slabotnim glasom govorjenim besedam »zapustnika«. Tako je prišlo takrat do oporoke, ki je mlajšemu bratu priznavala vse pokojnikovo imetje. Komaj je notar odšel, so mrtveca položili v posteljo in mlajši brat je postal gospodar na posestvu.

Sorodniki, ki so bili takrat prikrajšani, so ga sedaj seveda tožili in ne bo izgubil samo po krivem pridobljenega posestva, temveč se pojde za svoj greh se pokoriti za zamrežena okna.

Grozotna usmrtitev

Vso zanesljivost ameriškega načina usmrtitve z električno stolicjo kaže primer usmrtitve v Eddyvillu v državi Kentucky.

Po drugi sprožitvi električnega toka je zdravnik ugotovil, da obsojenec še vedno živi. Morali so električni tok vključiti še v tretje in šele sedaj so nesrečnika usmrtili.

Ta intermezzo je usmrtitev nekega drugega zločinca zakasnil za celo uro.

Izumitelj Kaplan umrl

V Unterachu ob Atterskem jezeru je umrl za kapljico profesor strojne gradnje na nemški tehniški visoki šoli v Brnu dr. Viktor Kaplan, izumitelj znane vodne turbine.

Kaplan se je rodil v Mürrzuschlagu in je že 1. 1903 dobil mesto na bruski tehniški visoki šoli. Bilo mu je 57 let.

Cerkve na Dunaju

Neka dunajska magistratna statistika pravi, da je bilo lani v tem mestu skupaj 436 cerkva in kulturnih zgradb. Katoliki so imeli 142 cerkva in 190 kapel, evangeličani 6 cerkva in 5 kapel, pravoslavni 3 cerkve in 1 kapelo, starokatoličani isto toliko, židje pa so imeli 85 svetišč in molilnic.

Bolgarski kralj med dijaštvom

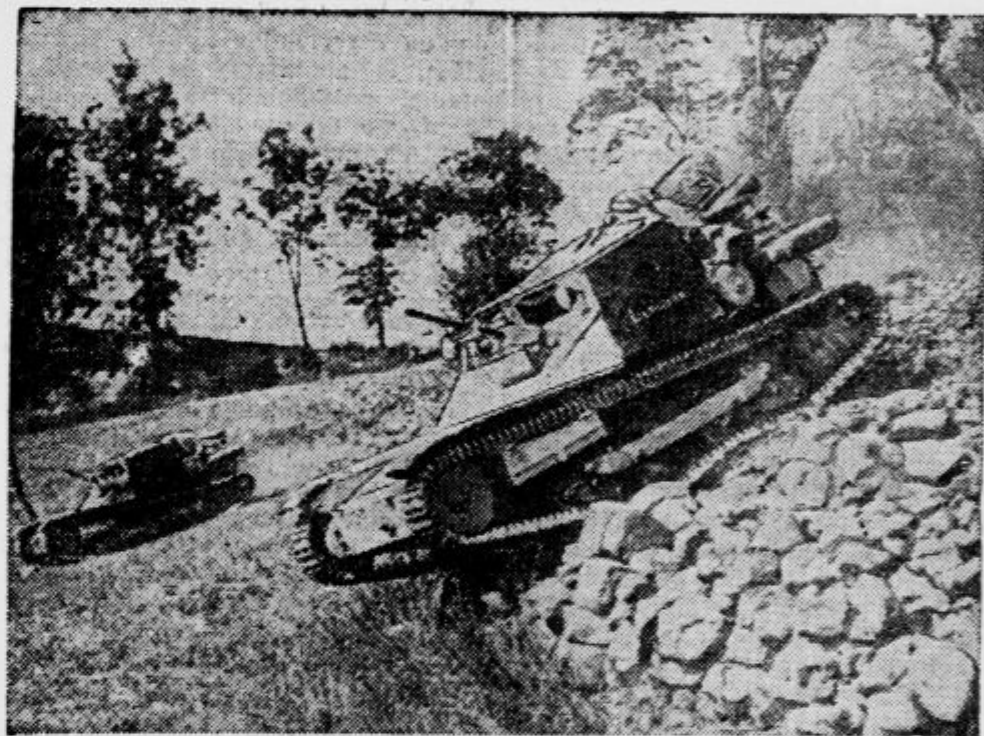
Ko je 22 dni kralj Boris otvoril neki dijaški dom, so ga po končani svečanosti dijaški odnesli v njegov avto

Italijanski manevri

Demonstracija za inozemstvo, ki naj bi se prepričalo o tehnični in moralni vojni pripravljenosti Italije

Letošnji italijanski vojaški manevri, ki so se osredotočili v četverkotniku med Bologno, Forlijem, Firenzo in Abetonskim prelazom, so dobili neko posebno politično noto z veliko uporabo vojske (100.000 mož), mnogih najvišjih vojaških poveljnikov in najmodernejših vojnih pripomočkov. Vodilni krogi so hoteli inozemstvu predložiti italijansko tehnično in moralno vojno pripravljenost in ni čudno, da so poleg vseh vojaških atašejev v Rimu povabil na kraj manevrov še 12 inozemskih

obsegal dva dni, so se začele sovražnosti s spopadi obmejnih kordonov, v katerih so se zbrale vse ob meji ustaljene divizije, kakor tudi vsi, v nekoliko urah pripravljeni oddelki milice, karabinierjev, carnikov in drugih enot, ki so dale na hitro mobilizirati. Posebno važnost so polagali na to, da se zbere na mestu čim prej tako zvana »hitra divizija« iz motoriziranih čet, konjeništa, košesarjev in težke ter lahke artiljerije na konjih. Izvidno službo opravljajo izključno letalci.

Tanki italijanske vojske med manevri

vojnih misij (skupno je dospelo v glavni stan 60 inozemskih častnikov) in cela vrsta tujih novinarjev. Italijanski listi sami so tem vezbam rezervirali celo prvo stran in še več.

Vodstvo manevrov je hotelo pokazati vojno med dvema državama, ki sta se zaradi medsebojne napetosti že dolgo in dobro pripravljali nanjo. Meja med obema državama je bila zamišljena preko toskansko-emilijskega Apenina od morja do morja. »Rdeči« naj branijo »modrim« vdor v svoje ozemlje, ki leži severno od te namišljene mejne črte, ravnino na obeh straneh Apenina so tako močno utrdili, da je mogoče samo v gorovju izvesti prodor v severovzhodni smeri v ravnino reke Pada. Obe vojni sili sta priložilo izenačeni, tako da nimajo modri kot napadna sila nobenih posebnih prednosti in je odvisno samo od spretnosti obojestranskih vodstev, da-li se bo vojna vršila kot premična ali položajna vojna.

Manevri so se razdelili v dva dela s posledkom enega dne. V prvem delu, ki je

modri so takoj začeli s ofenzivo, da bi boljše svoje strategično linijo; rdeči so v glavnem držali svoje postojanke, a so se proti važni točki Futaškega prelaza vendarle počasi riniti naprej. »Hitra divizija« modrih se približa z motoriziranimi deli, tanki in artiljerijo sovražniku, dotični ostanejo košesarji in konjeniki v rezervi. V tej fazi se izvrši akcija napadalnega odloka s strojnimi in sovražne čete. Prvi del manevrov se zaključuje s premočjo modrih, ki so z ojačenji izenačili tudi izgube ozemlja ob Futaškem prelazu in dosegli strategični položaj, ki omogoča splošni napad. Presledek med koncem prvega dela in začetkom drugega bi trajal v resnem primeru nekako sedem dni in bi rabili za pripravo vseh razpoložljivih vojnih sil za glavno bitko.

Izven pravih manevrov se je izvršila vrsta manjših akcij, kakor v noči do dneva predsedka letalski napad na Bologno. Napad je bil razdeljen v štiri podrobnosti, na pade in od teh so tri ocenili kot uspešne.

Duhovnik samomorilec

Na londonski glavni postaji Charing Cross je skočil pod vlak in je ostal na mestu mrtve mlad človek, v katerem so potem dognali anglikanskega vikarja Edwarda Manna. Samomor je izvršil iz gneva nad tem, da ga zaradi slabega zdravja niso poslali kot misijonarja v Afriko, kakor si je sam želel.

Mladi duhovnik je deloval zelo uspešno. V domačem kraju je prejel zelo neznatno cerkveno obdobjo dvignil na 3000 duš, tako da so morali pričeti z graditvijo nove cerkve, za katero je nabral tudi sam okrog 50 milijonov Din. Dopravitve te cerkve ni več ušakal.

Osem dni v ledniški razpoki

Iz Chamonixa poročajo, da je neka rešila kolona po osemdnevem iskanju odkrila na dnu 18 m globoke ledniške razpoke nekega pariškega alpinista, ki se je bil ponesrečil med turo na Aiguille des Grands Charmoz.

Mož je bil še živ, a je imel eno nogo zmrznjeno. Cel teden se je hranil s akopim živečem, ki ga je imel pri sebi, in eno svečo.

Gibraltarsko ožino preplaval

Podčastnik britske mornarice William Brewer je preplaval morskoo ožino iz Gibraltarja do Algecirasa. Proga, ki meri 5 milj, je opravil v 204 minutah. Pred njim je poskušalo že več plavavcev to podjete, a so ga morali zaradi močnega toka opustiti.

Otroka živega zakopala

Pri neki žagi v Lipnici na avstrijskem štajerskem je neki delavec zagledal otroško nožico, ki so morale iz zemlje. Otroka, novorojenčka, je hitro odkopal in mu vzel iz ust šop trave. Spravili so ga takoj v bolnišnico, kjer so mu rešili življenje. Za nečloveško materjo, ki si je hotela na takšen način rešiti otroka, ni še nobene sledi.

A NEKDOTA

Richard Strauss, še popolnoma neznan, je sedel s svojim najboljšim prijateljem Ludvigom Thuillejem in nekaterimi drugimi prijatelji v kavarni. Govorili so o Beethovenovi »Drugici«, ki jo je bil Strauss v tistem času dirigiral. »Sijajna stvar, a končno le nemoderen«, je menil Thuille, ki je takrat malo koketiral z revolucionarnostjo. »Ah, če bi jaz lahko postal kdaj tako nemoderen!« je odvrnil Strauss.

VS AK DAN ENA

Sreča v puščavi
»Pomislite tovariš, našel sem zelnike!«
(»Judge«)

